Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Mit Postilla litteralis von Nicolaus de Lyra, Expositiones prologorum von Guilelmus Brito, Additiones ad Postillam Nicolai de Lyra von Paulus Burgensis und Replicae contra Burgensem von Matthias Doering

Doering, Matthias

[Lyon], nach 7. Mai 1485, um 1488

Treni id est lamentationes hieremie que cynoth hebraice inscribuntur

urn:nbn:de:bsz:31-304045

Visual Library

Incipiūt treni .i. lamentatiões hieremie q̄ cynoth hebraice inſcribuntur. Aleph.

Quomodo[a] ſedet ſola ciuitas[b] plena pplo. Facta[c] ē q̄ſi vidua dn̄a[d] gētiū: princeps[e] ꝓuinciarū facta[f] ē ſub tributo. Beth. Plorās[g] plorauit in[h] nocte: ⁊[i] lachrymē eı9 in maxillis eı9. Nō[k] ē q̄ cōſolet eā: ex oib9 charis eı9. Oēs amici eı9 ſpreuerūt eā: ⁊ facti ſūt ei inimici. Gymel. Migrauit[l] iudas ꝓpter afflictionē ⁊ multitudinē ſeruitutis habitauit[m] inter gentes nec[n] inuenit requiē. Oēs[o] pſecutores eı9 apprehēderūt eā inter[p] anguſtias. Deleth. Vie[q] ſyon lugēt[r]: eo[s] q̄ non ſint qui veniant ad ſolēnitatē. Oēs[t] porte eı9 deſtructe: ſacerdotes[u] eı9 gementes. Virgines[x] eı9 ſqualide ⁊[y] ipſa oppreſſa amaritudine. He. Facti[z] ſūt hoſtes eı9 in capite inimici[3] eı9 locupletati ſunt: q2 dn̄s locutus ē ſup eā, ꝓpter multitudinē iniquitatū eius. Paruuli[a] eius ducti[b] ſunt in captiuitatē: ante[c] faciem tribulātis. Vau. Et[d] egreſſus eſt a filia ſyon: oīs[e] decor eius. Facti[f] ſunt principes eı9 velut arietes nō[g] inuenientes paſcua ⁊[h] abierūt abſq3 fortitudine ante[i] faciē ſubſequētis. Zai. Recordata[k] eſt hierl'm dieꝝ afflictiōis ſue: ⁊ ꝑuaricatōis oīm[l] deſiderabiliū ſuorū q̄[m] habuerat a dieb9 antiq̄s cū[n] caderet ppl's eı9 in manu hoſtili: ⁊ nō eēt auxiliator. Viderūt[o] eā hoſtes: ⁊[p] deriſerūt ſabbata eı9. Heth.

Incipit poſtilla magiſtri Nicolai de lyra ſup librū trenoꝝ q̄ apud hebreos vocat̄ cynoth .i. lamētationes cum additionibus Pauli epi burgeñ. Capitulum .i.

Quomodo ſedet. In precedētib9 hui9 libri ꝓphetauit hieremias deſtructionē hierl'm futurā. Hic ꝯ̄ter deplorat eā iam factam quia vidit ſuam ꝓphetiā ꝯ̄pletā. Circa q̄d ſciēdū ꝙ ſingulis v̄ſib9 lre hebraice ꝓponūtur ſc̄m ordinē alphabeti. Et dicūt aliq̄ ꝙ ꝓpoſite ſunt ad ſignandū ſniā v̄ſuū quibus ꝓponūt̄: ⁊ ſic ex interptatōib9 lraꝝ ꝓcedunt ad expoſitionē v̄ſuū. Sȝ hoc nō vȝ bn̄ dictū. ꝑmo quia hebrei q2 ſūt iſte lre: ⁊ ꝑ ꝯ̄ns virtutē eaꝝ debent magis cognoſcē: nihil tale dicunt. ſecundo: q2 lra ꝑ ſe ſūpta vt lra ē nullā hȝ ſignificationē: nec ꝑ ꝯ̄ns interpretationē. ſȝ aliq̄ lra vt eſt dictio aliquid ſignificet: ſicut apud latinos hec lra a ꝓut ē ꝑpoſitio ſignificat fine. ſi ergo ex iſta ſignificatōe aliq̄s vellet ꝓcedere ad exponēdū virtutē ip̄ſi9 a: ꝓut ē lra: vel ſcripturā ꝑ a incipiētē eēt manifeſta equocatio. Itē iſti imagināt̄ ꝙ iſte lre nō ſint de integritate v̄ſuū: ſȝ q̄ſi q̄dā tituli eis ꝓpoſiti: q̄d nō ē vex: q2 ſic ſūt de integritate v̄ſuū in hebreo: ſicut apud nos ī illo hymno. A ſolis ortus cardine ⁊c̄. lre latine incipiendo ab a vſq3 ad g incluſiue ſunt de integritate v̄ſuū: q2 ꝑm9 incipit ꝑ a: a ſol' ort9 ⁊c̄. ſcd̄s ꝑ b beat9 auctor ſeculi ⁊c̄. ⁊ ſic ꝯ̄nr vſq3 ad g. ⁊ eodē mō ē h̄ d' lris hebraicis hec. ſȝ trāſlator nō potuit ī latino ſeruare ordinē lraꝝ latinaꝝ in ꝑncipijs verſuū: q2 ꝑma dictio in hebreo ꝑ qua trāſfert̄ quō: incipit ꝑ aleph: ⁊ quō: incipit ꝑ q: ⁊ iō ſingul' v̄ſib9 ꝓpoſuit ſeqns lras hebraicas ꝑ ordinē: nō ad ſignādū aliq̄d niſi ꝙ ꝑ tales lras incipiūt v̄ſus in hebreo: lamētatiōes eñi iſte ſcripte ſūt metrice in hebreo: ⁊ tpe hieremie currebat mod9 talis metrificandi aliquā materiā. ſ. ꝙ v̄ſus inciperēt ordinate a lris alphabeti. Sciēdū etiā ꝙ hic nō ē q̄rēd9 ꝓceſſus artis ſȝ magis dolētis ⁊ ꝯ̄querētis q̄ lamentās aliq̄d factū idē frequēter repetit ſub alijs verbis: ſicut mater lamētās filiū mortuū aliq̄ñ noīat ip̄m ꝓprio noīe: aliq̄ñ noīat eū corſuū: aliq̄ñ vitā ſuā: ⁊ ſic d' alijs. ⁊ frequēter de vna ꝑſona trāſit ad aliā magis ſc̄m motū affectiōis q̄ ſc̄m ordinē rōnis. Preterea ſub noīe ciuitatū vel locoꝝ intelligit̄ populus ibi ꝑus habitās. ⁊ ſic d̄r ciuitas vel loc9 deſolari vel flere: ꝓ deſolatōe ⁊ fletu ppl'i. His igit̄ ꝑmiſſis hec ꝑs libri hieremie que apud hebreos cynoth vocat̄ .i. lamētatōes. in duas ptes diuidit̄: q2 ꝑmo ponit̄ hieremie lamētatio. ſcd̄o eiuſdē orō. v. caplo. Prima diuidit̄ in quatuor ptes ſc̄m quadruplex alphabetum hebraicū ſc̄m ꝙ lamētatiōes iſte metrice ſcribūt̄: ⁊ h̄ in quatuor ca. ⁊ h̄ mō ꝑn̄s capitulū poſſet diuidi in. xxij. ptes ſc̄m numeꝝ lraꝝ: ſȝ nō ē vtile: q2 ſic dcm̄ ē iſte lre nō ponūt̄ h̄ ad ſenſū lralē deſignādū. Dicit ergo. a Quō ſedet ſola .i. habitatorib9 ſuis ꝑuata. b Ciuitas plena pplo. añq̄ eēt deſtructa. c Facta ē q̄ſi vidua .i. dignitate regni ⁊ ſacerdotij orbata. d Dn̄a gētiū .i. que fuit dn̄a gētiū: maxie tpe dd' ⁊ ſalomōis q̄ m̄ltas gētes aliēigēas ſibi ſubiecerūt: vt h̄r .ij. Reg. ⁊ .iij. ⁊ ad idē ꝑtinet q̄d ſubdit̄. e Principes ꝓuinciaꝝ .ſ. tēporib9 dictis. f Facta ē ſub tributo. regis babylonis. g Plorans plorauit. per hanc reduplicationē intelligitur fletus habūdantia. h In nocte .i. tēpore tribulatōis ⁊ anguſtie q̄d d̄r nox. i Et lachryme eius in maxillis eius. per hoc deſignatur cōtinuatio ⁊ diuturnitas fletus. k Nō eſt qui cōſoletur ⁊c̄. qui populi iudeis cōfederati vt egyptij ⁊ ſyri ⁊ aliqui alij in neceſſitate eam reliquerunt: ⁊ nō ſolum reliquerunt ſed etiam chaldeis contra aduerſarijs fauerunt: ideo ſubditur. Oēs amici eı9 ⁊c̄.

l Migrauit iudas ꝓpter afflictionē ⁊ multitudinē ſeruitutis. ſicut .n. fuit dictū capitulo precedenti illos trāſtulerūt chaldei q̄ ꝓpter robur corporis vel induſtriam artis poterāt eis ſeruire: alios dimittēbant ꝓ cultura terre.

m Habitauit inter gentes. populus in babylonem ductus.

n Nec inuenit requiem. quia laboribus duris affligebatur.

o Omnes perſecutores eius apprehenderūt eā. i. hieruſalem.

p Inter anguſtias .ſ. famis ⁊ mortalitatis q̄ preualuerāt in ciuitate quādo fuit capta vt dictū eſt ſupra. Rabi ſalomon exponit. Inter anguſtias .ſ. viaꝝ vbi capiebātur fugientes: quia nō poterāt diuertere.

q Vie ſyon. Hic conuertit ſe ad lamentandū templi deſtructionem: quod erat in monte ſyon: cū dicitur. q Vie ſyon. ſcilicet per quas populus veniebat ad templū de locis exterioribus. r Lugent. hoc dicitur metaphorice: ſicut dicebantur gaudere in populi multitudine. vnde in hebreo habetur. Vie ſyon hebhoſe. quia nullus tranſibat per eas. s Eo ꝙ nō ſint qui veniant ad ſolēnitatem. id eſt ad ſolēnitates: quia ponitur ſingulare ꝓ plurali: ſicut frequēter fit in ſcriptura veteris ac noui teſtamenti. ter eñi in anno debebat populus comparere in templo. ſ. in paſcha: et pentecoſte ⁊ feſto tabernaculoꝝ Exodi. xxiij. ſed deſtructo templo ⁊ pplo captiuato nullus veniebat. t Omnes porte eius deſtructe. quia a chaldeis incenſe: vt dictū eſt ſupra. v Sacerdotes eius gemētes. quia aliqui fuerunt occiſi: ⁊ ceteri in captiuitatē ducti. x Virgines eius ſqualide .i. deformate ex fame ⁊ labore. y Et ipſa oppreſſa amaritudine .i. non potens inde reſurgere: ſicut qui oppreſſus eſt importabili pondere.

z Facti ſunt hoſtes eius in capite. quia ante erant in cauda.

3 Inimici eius locupletati ſunt. de bonis que erāt in hieruſalē ⁊ iudea quia tamen hoc factū ē ex diuina iuſticia: ſubditur. Quia dn̄s locut9 eſt ſuper eam ⁊c̄. a Paruuli eius. qui ſc̄m leges belli nō debebāt occidi.

b Ducti ſunt in captiuitatē. vt creſcentes ſeruirent chaldeis.

c Ante faciem tribulātis .i. ducentis eos ad tribulationē: illi eñi qui ducunt captiuos faciūt eos ire ante ſe ⁊ non poſt. d Et egreſſus eſt a filia ſyon .i. a hieruſalē que dicit̄ filia ſyon: eo ꝙ ciuitas ꝓtegebat̄ a tēplo ⁊ regia domo que erant in monte ſyon ſicut filia ꝓtegitur a matre.

e Omnis decor eius. ſ. regnū ⁊ ſacerdotiū: ideo ſequitur. f Facti ſunt principes eius velut arietes. inſenſati. g Non inuenientes paſcua. fame afflicti. h Et abierunt abſq3 fortitudine. non potentes in aliquo reſiſtere. i Ante faciē ſubſequētis .i. in captiuitate ducentis.

k Recordata ē hierl'm die. afflic. ſue. ⁊ ꝑua. cōſiderās ꝙ illa afflictio merito ſibi venerat ꝓpter peccata ſua preterita. l Omnium deſiderabilium ſuoꝝ. in diuinis cōdeſcenſionibus ſibi factis ad votum.

m Que habuerat a diebus antiquis. id eſt a tempore moyſi quo deus pauit populum illum cibo celeſti. xl. annis: ⁊ multa alia beneficia contulit ei. n Cum caderet populus eius in manu hoſtili. eadem eſt enim ſcientia contrarioꝝ: ⁊ ideo vnum oppoſitoꝝ aliud ad memoriam reducit: ⁊ etiam magis apparere facit: q2 oppoſita iuxta ſe poſita magis elucēſcunt. o Viderunt eā hoſtes. captā etiā exulatā. p Et deriſ. ſabbata eius .i. cultū dei iuſtē reputātes ꝙ ſaluare nō poterat ppl'm ſuū: ſȝ h̄

remouet ꝓpheta dicēs. q Peccatū peccauit hierl'm .i. peccatis pctā accumulauit. r Propterea iſtabilis facta ē.nō potēs reſiſtere aduerſarijs ꝓpter dei ſui offenſam:nō ꝓpter eiꝰ impotentiā. s Oēs q glorifi.eā.tpe ſue pſperitatis. t Spreuerūt illā.tpe aduerſitatis.
v Quia vide.igno.eiꝰ.i.deſtructionē ꝛ captiuitatē. x Ipa aūt gemens.ſub onere importabili. y Et cōuerſa ē retrorſum.ſ.in ꝯfuſiones a ſtatu honorabili.
z Sordes eiꝰ in pedibꝰ eiꝰ.in heb.hr̄.In oris eiꝰ loquit̄ de ea ſicut de muliere patiente mēſtrua: cuius imūdicia deſcēdit ad inferiora:ita ꝙ fedāt ora veſtimenti inferioris pedes tangētis:ꝛ p h̄ deſignat̄ imūdicia idolatrie habūdans in hierl'm:ꝓpter quā fuit deſtructa.
a Nec ē recorda.fi.ſui.i. ex peccata vicijs non cogitabat punitionē ſup ſe finaliter venturā: ideo ſubditur.
b Depoſita eſt vehe. ab oī honore ꝛ ꝯſolatiōe:iō in pſōa eiꝰ orat ꝓpha dicēs. Uide dn̄e ꝛc̄.
c Manū ſuā miſit ho.i. ppl's ammonitaꝝ ꝛ moabitaꝝ: vt dicit Ra.ſa.
d Ad oīa deſiō.eiꝰ.i.ad libros legis d̄ q̄bꝰ d̄r ps̄. xviij. deſiderabilia ſuper auꝝ ꝛ lapidē p̄cioſū multū.dicit.n.Ra.ſa.ꝙ chaldeis currentibꝰ ad auꝝ ꝛ argētū in deſtructiōe hieruſalē:iſti magis voluerūt currere ad ꝯburēdū libros legis:eo ꝙ ſcribitur Deu.xxiij. ammonites ꝛ moabites nō intrabūt in eccleſiā dn̄i ī eternū: ideo ſubdit̄. e Quia vi.gē. āmonitas ꝛ moabitas.
f Ingreſſas ſā ctua.tuū. vbi lex ſeruabat̄ ꝛ potiſſime deuteronomiū in latere arche Deu. xxxi.
g Oīs ppl's eiꝰ gemēs. pre anxietate famis q̄ preualuit in hierl'ſ obſeſſa a chaldeis: vt h̄r̄.ē.xxxviij

Peccatū[q] peccauit hierl'ꝫ: ꝓpterea[r] inſtabilis facta eſt. Oēs[s] q glorificabāt eā ſpreuerūt[t] illā q̄ʒ[v] viderūt ignominiā eiꝰ. ipa[x] aūt gemens ꝛ[y] cōuerſa ē retrorſum. Teth. Sordes[z] eiꝰ in pedibꝰ eiꝰ: nec[a] recordata eſt finis ſui. Depoſita[b] eſt vehementer: nō h̄ns ꝯſolatorē. Uide dn̄e afflictionē meā q̄m erectꝰ ē inimicꝰ. Ioth. Manū[c] ſuā miſit hoſtis ad[d] oīa deſiderabilia eiꝰ: q̄ʒ[e] vidit gētes ingreſſas[f] ſactuariū ſuū d̄ quibꝰ p̄ceperas ne intrarēt ī eccleſiā tuā. Caph. Oīs[g] ppl's eiꝰ gemēs ꝛ querēs panē. Dederūt[h] precioſa queque p cibo ad[i] refocillandā aīaꝫ. Uide[k] dn̄e ꝛ ꝯſidera[l]: q̄m facta ſuꝫ vilis. Lamech. O[m] vos oēs q trāſitiſ p viā attēdite[n] ꝛ videte: ſi eſt dolor ſic̄ dolor meꝰ. Q̄m[o] vindemiauit me vt locutꝰ ē dn̄s: in die ire furoris ſui. Mem. De[p] excelſo miſit igneꝫ in oſſibꝰ meis: ꝛ[q] erudiuit me. Expādit[r] rhete pedibus meis: cōuertit[s] me retrorſum. Poſuit me deſolatā: tota die merore ꝯfectā. Nun. Uigilauit[t] iugū iniqtatū meaꝝ in manu eiꝰ ꝯuolute[v] ſūt ꝛ[x] impoſite collo meo. Infirmata[y] ē virtꝰ mea: dedit[z] me dn̄s in manu d̄[a] qua non potero ſurgere. Samech. Abſtulit[b] oēs magnificos meos dn̄s de medio mei: vocauit[c] aduerſum me tp̄us: vt ꝯtereret electos meos. Torcular[d] calcauit dn̄s virgini filie iuda. Ain. Id circo[e] ego plorans ꝛ oculꝰ meꝰ deducēs aquas: q̄ʒ[f] lōge factꝰ ē a me ꝯſolator ꝯuertēs aīaꝫ meā. Facti[g] ſūt filij mei pditi[h] q̄m inualuit inimicꝰ. Phe. Expādit[i] ſyō manꝰ ſuas nō ē q cōſolet̄ eā. Mādauit[k] dn̄s aduerſuꝫ iacob in[l] circuitu eiꝰ hoſtes eiꝰ. Facta[m] ē hierl'm q̄ſi polluta mēſtruis iter eos. Sade. Iuſtus[n] ē dn̄s: q̄ʒ[o] os eiꝰ ad iracūdiam ꝓuocaui. Audite[p] obſecro vniuerſi ppli ꝛ[q] videte dolorē meū. Uirgines mee ꝛ iuuenes mei abierūt ī captiuitatē. Coph. Uocaui[r] amicos meos: ꝛ[s] ipſi deceperūt me. Sacerdotes[t] mei ꝛ ſenes mei in[v] vrbe ꝯſūpti ſūt: q̄ʒ q̄ſierūt cibū ſibi vt refocillarēt aīas ſuas. Res. Uide[x] dn̄e q̄m tribulor: cōturbatꝰ[y] ē venter meꝰ. Subuerſū[z] eſt cor meū in memetipſa q̄m amaritudīe plena ſum. Foris[a] interficit gladiꝰ ꝛ[b] domi mors[c] ſilis ē. Sin. Audierunt[d] q̄ʒ[e] ingemiſco ego ꝛ[f] nō ē qui ꝯſoletur me. Oēs[g] inimici mei audierūt[h] malū meū: letati[i] ſūt q̄m tu[m] feciſti. Adduxiſti[n] diē cōſolatiōis: ꝛ fient ſilēs mei. Thau. Ingrediat̄[o] omē malū eoꝝ coraꝫ te: ꝛ[p] deuindemia eos ſic̄ vindemiaſti me ꝓp iniquitates meas. Multi eñ̄ gemitꝰ mei ꝛ cor meū merēs. Aleph.

faciā illud. v Cōuolute ſūt.ſ.iniq̄tates mee. x Et impoſite collo meo.ſicut fardellus imponitur latroni deprehenſo.
y Infirmata eſt virtus mea.deo me deſerente. z Dedit me dn̄s in manu.ſ.chaldeoꝝ. a De qua nō potero ſurgere. virtute ꝓpria:ſꝫ tm̄ diuina. b Abſtulit oēs magnificos meos.regē ꝛ p̄ncipes ꝓphas ꝛ ſacerdotes.
c Uocauit aduerſum me tp̄s.ſ.afflictiōis ꝛ deſtructiōis. d Torcular calcauit dominꝰ ꝛc̄.q̄ʒ ſicut i torculari de vuis exp̄imit̄ vinū: ſic in deſtructiōe hieruſalem fuit effuſus ſanguis iudeoꝝ. e Idcirco ego plorāſ ꝛc̄. in q̄ notat̄ fletꝰ ꝛ doloris habūdātia.
f Quia lōge factus ē a me ꝯſolator.i.ipſe deus retrahēs a me cōſolationē ſuā:lꝫ ſit vbiq̄ p potentiā eſſentiā ꝛ p̄ſentiā.
g Facti ſunt filij mei. id ē habitatores hierl'm.
h Perditi. fame mortalitate ꝛ gladio.
i Expādit ſyon ma.ſu. loquitur d̄ ſyon ſicut de pſona miſera ꝛ abiecta q̄ expādit manus ſuas ꝯ miſeriti querēdo ſuffragium ꝛ non inuenit.
k Mādauit do. aduer.ia.i.ppl'm iſrl'.
l In cir.eius ho. eiꝰ.q̄ʒ ppl'a q̄ habitabāt in circuitu iude venerunt cum chaldeis ad deſtructioneꝫ hieruſalem,

h Dederūt precioſa queq̄ p cibo. illi qui erant diuites.
i Ad refocillādā aīaꝫ.i.ad mitigandū famē: ꝛ nō ad ſanitatē:iō in pſona eiꝰ orat ꝓpha dicēs. k Uide dn̄e afflictionē meā. l Et ꝯſidera releuādo eā. m O vos. Hic inducit ꝓpha alios ad ꝯpaſſionē dicēs O vos omnes q̄ trāſitis p viā. ꝓpe hierl'm deſtructam. n Attendite ꝛ videte.p cōpaſſionem. o Q̄m vindemiauit me ꝛc̄.loquit̄ d̄ hierl'm p modū vinee cuiꝰ clauſura ē diſſipata: ꝛ fructꝰ collectus: q̄ʒ muri hierl'm erāt diſſipati: ꝛ oīa bōa aſportata. p De excelſo miſit ignē in oſſibꝰ meis.i.in tēplo ꝛ regis fortalicio: ꝛ in ceteris de quoꝝ fortitudine ꝯfidebat ppl's: ſicut oſſa ſūt robur corporis: ꝛ oīa iſta fuerūt ꝯbuſta a chaldeis: vn̄ dictū fuit.ē.lij. q Et erudiuit me.q̄ʒ vexatio dat intellectū. In hebreo h̄r̄. Et ſepauit me.i.mēbra mea laceraūt. r Expā.rhete pedi.me. i.ꝓmiſit expādi: ꝛ vocat̄ h̄ rhete deceptio falſoꝝ ꝓphaꝝ:q̄ fuit ppl'o cauſa ruine: vt frequēter dictū ē.ſ̄. s Cōuer.me retror.i.de ſtatu honorabili ad ꝯfuſibilē. t Uigilauit iugū iniq̄ta.me.in ma.eiꝰ.ſ.dn̄i. q̄ʒ vigilāter ꝛ ſolicite induxit penā p iniquitatibꝰ meis.ꝓp h̄ in pſona eiꝰ d̄r in p̄ncipio libri de deſtructiōe ppl'i loquēs. Uigilabo ego ſup v̄bo meo vt

m Facta eſt hieruſalem quaſi pol.menſtru.inter eos.i. eis abhominabilis. n Iuſtus eſt. Hic hieremias in pſona hierl'm ꝯfitet̄ diuinā iuſticiā in deſtructiōe hierl'm ꝓpter diuinā offēſā. o. n Iuſtꝰ ē do.in mea punitiōe. o Quia os eiꝰ ad iracūdiā ꝓuocaui.trāſgrediēdo legē ex ore ipſiꝰ datā Exo.xx. p Audite obſe.vni.ppli. ꝯfeſſionē pctī mei. q Et vide.dolo.meū.nō ſolū de pena mihi illata: ſꝫ etiā de diuina offenſa de qua plꝰ dolebat hieremias ꝛ alij iuſti q̄ꝫ de pena. r Uocaui ami.me.i.egyptios mihi cōfederatos. s Et ipſi dece.me.q̄ʒ rebellaui chaldeis ex eoꝝ ꝯfidentia: ꝛ ipſi nō tulerūt mihi auxiliū in mea miſeria. t Sacer.mei ꝛ ſe.mei.i.iudices ordinarij. v In vrbe.l. hierl'ꝫ. Cōſumpti ſunt.ſ.fame: ꝛ multo plꝰ alij q̄ nō habebant̄ in tāta auctoritate. x Uide dn̄e q̄m tribu.in mente. y Cōturba.ē vēter meꝰ.ex redūdātia mentis ad corpꝰ. z Subuerſū ē cor meū.i.ſenſus meꝰ abſorptꝰ ē pre nimio dolore. a Foris interfi.gla. ꝛ loquit̄ p tp̄e obſidiōis: q̄ interficiebāt oēs q̄ extra hierl'ꝫ inueniebāt̄. b Et do.i.intra ciuitatē. c Mors ſilis ē quia

q Quomodo[a] obtexit caligīe in[b] furore ſuo dn̄s filiā[c] ſyon: ꝓiecit[d] de celo terrā inclytā[e] iſrl': ꝛ[f] non ē recordatus ſcabelli pedū ſuoꝝ i die furoris ſui. Beth. Precipitauit[g] dn̄s nec[h] pepcit oīa[i] ſpecioſa iacob deſtruxit in furore ſuo munitiōes virginis iuda ꝛ deiecit in terrā: polluit[k] regnū ꝛ pͥncipes ei⁹. Gymel. Cōfregit[l] i ira furoris ſui oē[m] cornu iſrl' auertit[n] retrorſū dexterā ſuā a facie inimici: ꝛ[o] ſuccēdit in iacob q̄ſi ignē flāme deuorātis in gyro. Deleth. Tetendit[p] arcū ſuū q̄ſi inimic⁹[q] firmauit dexterā ſuā quaſi hoſtis: ꝛ occidit[r] oē qḋ pulcrū erat viſu i tabernaculo filie ſyon: effudit quaſi ignē indignatiōis ſuā. He. Fact⁹ ē dn̄s velut inimic⁹: ꝓcipitauit iſrl' precipitauit oīa menia ei⁹: diſſipauit munitiōes ei⁹: ꝛ[s] repleuit in filia iuda humiliatū[t] ꝛ hūiliatā. Vau ꝛ[u] diſſipauit q̄ſi hortū tētoriū[x] ſuū: demolit⁹ ē tabernaculū ſuū. Obliuioni[y] tradidit dn̄s in ſyō feſtiuitatem[z] ꝛ ſabbatū ꝛ in obprobriū ꝛ in indignationē furoris ſui regē ꝛ ſacerdotē. Zai. Repulit[a] dn̄s altare ſuum: maledixit[b] ſanctificationi ſue: tradidit[c] i man⁹ inimici muros turriū ei⁹. Vocē[d] dederūt in domo dn̄i: ſicut in die[e] ſolēni. Heth. Cogitauit dn̄s diſſipare murū filie ſyon tetēdit[g] funiculū ſuū ꝛ nō auertit manū ſuā a perditiōe. Luxitq;[b] antemurale: ꝛ mur⁹ pariter diſſipatus ē. Teth. Defixe ſunt in terra porte ei⁹ ꝑdidit[k] ꝛ cōtriuit vectes ei⁹ regē ei⁹ ꝛ pͥncipes ei⁹ in gētib⁹. Nō ē lex: ꝛ[m] ꝓphete ei⁹ nō[n] inuenerūt viſionem a dn̄o. Joth. Sederūt in terra ꝯticuerūt ſenes filie ſyon: ꝯſperſerūt[p] cinere capita ſua accincti[q] ſunt cilicijs. Abiecerūt[r] i terra capita ſua virgines iuda. Caph. Defecerunt[s] pre lachrymis oculi mei conturbata[t] ſunt viſcera mea. Effuſum eſt in terra iecur meū ſuper contritionem filie populi mei cū[u] deficeret paruulus ꝛ lactens in plateis oppidi. Lamech. Matribus ſuis dixerunt: vbi eſt triticum ꝛ vinum: cū deficerent quaſi vulnerati in plateis ciuitatis: cum exalarent animas ſuas in ſinu matrum ſuarum. Mem. Cui[x] comparabo te vel cui aſſimilabo te filia hieruſalem. Cui exequabo te ꝛ cōſolabor te virgo filia ſyon. Magna[y]

aliqui moriebātur fame: aliq̄ gladio: ꝛ aliq̄ lapidib⁹ ꝓiecti ꝑ machinas ab extra. d Audierūt. ſ. chaldei me obſidētes. e Quia ingemiſco. pre fame ꝛ alijs miſerijs. f Et nō ē q̄ ꝯſoletur me. veniēdo ad auxiliū mihi. g Oēs ini. mei. q̄ erāt in exercitu chaldeoꝝ. h Audierūt ma. m. eū. tale ꝛ tantū q nō poſſū vltra reſiſtere. i Letati ſunt. obſidentes eā ciuitatē aliquas multū gaudēt qn̄ audiūt q illi q̄ ſūt intra nō pn̄t tenere ciuitatem. m Q̄m tu feciſti. q. d. h nō accidit chaldeoꝝ virtute ſꝫ ex punitione tue iuſticie. n Adduxiſti. i. adduces. loq̄r. n. de futuro per modū preteriti ꝓpter certitudines ꝓphie: videbat. n. ꝓpha futurā babylonis deſtructiones ad iudeoꝝ ꝯſolationē: qꝛ ꝑ h habuerūt licētiā redeundi pͥmo āno cyri. o Ingrediatur oē ma. eoꝝ coram te. vt puniatur. p Et deuindemia eos. deſtruēdo muros eorum ꝛ bona rapiēdo: ꝛ h dicit ꝓpha nō zelo vindicte: ſed diuine iuſticie.

Caplm. ij.

Quomodo. Hic ꝯñter deſcribit hiere. lamētatio ſub ſcd̄o alphabeto: ꝛ ꝑ lamētatur deſtructionē ciuitatis ꝛ templi dicēs admiratiue. a Quō obte. cali. ſ. tribulationis maxime. b In furo. ſuo. i. in effectu ſue iuſticie. c Filiā ſyon. i. hierlm vt expoſitū ē ca. pce. d Proiecit d ce. in ter. i. de ſtatu ſūme bonorabili ad ſūme miſerabilē. e Inclytā iſrl'. i. hierlm q̄ erat metropolis ꝛ nobiliſſima in regno iuda. f Et nō eſt recor. ſcabel. pe. ſu. i. tēpli qḋ incēderūt chaldei: ꝛ dr̄ ſcabellū pedū dei: qꝛ intra ipm erat archa teſti ꝛ ꝓpiciatoriū: qḋ erat quaſi ſedes dei: ꝛ archa quaſi ſcabellū illi⁹ ſedis: ſicut dictū fuit plenī⁹ Exodi. xxv. g Precipitauit do. ſm viā iuſticie ſue. h Nec pepcit. ex ſua miſericordia: eo q hꝫ ſemꝑ iuſticiā anexā. i Oīa ſpecioſa iacob. i. regnū ꝛ ſacerdotiū: ciuitatē ꝛ tēpluꝫ: ꝛ per ꝯñs alias ciuitates ꝛ fortalicia. k Polluit regnū. i. oñdit pollutū multiplicibus pctīs ex rigore ſue punitōis. l Cōfregit in ira furoris ſui. i. in effectu ſue iuſticie. m Oē cornu iſrl'. i. oēꝫ ſtatū dignitatis ꝛ fortitudinē defenſiōis. n Auertit retrorſum dexterā ſuā a facie inimici: qḋ pōt dupliciter intelligi: vno mō referēdo ad deum eo q nō defendit ꝓplm iſrl' a ſuis inimicis: ꝛ ſic auertit dexterā ſue virtutis ab eis. Alio mō referēdo ad ꝓplm: q̄ q̄ de⁹ ſubtraxit virtutē ꝛ induſtriā ſe defendendi: ꝛ ſic auertit dexterā iudeoꝝ a facie chaldeoꝝ. o Et ſuccēdit in iacob. ſ. ꝑ chaldeos hierlꝫ ꝛ terrā in circuitu incēdendo. p Tetēdit arcū ſuū. i. varios modos inuadēdi ciuitatē ꝑ exercitū chaldeoꝝ: vel ad lrāꝫ. Arcū. q̄a in chaldeoꝝ exercitu erāt multi ſagittarij. q Quaſi inimic⁹. ſic eū ꝯferēdo bn̄ficia oñdit ſe amicū: ita inferēdo penas iudicatur a ſimplicib⁹ inimic⁹: q̄uis h faciat ex charitate ad purgationē maloꝝ ꝛ exercitiū bonoꝝ in virtute patiētie. r Occidit oē qḋ pulcrū erat viſu in tabernaculo filie ſyon. i. in tēplo dn̄i qḋ erat in mōte ſyon: qꝛ ſacerdotes occiſi fuerūt ibi: vt hr̄. j. e. ca. ꝛ oīa ꝓcioſa inde aſportata. cetera patēt ex dictis vſqꝫ ibi. ſ Et reple. in fi. iu. i. i gēte iudaica. Hūiliatū ꝛ hūiliatam. qꝛ oēs vtriuſqꝫ ſexus hūiliauit i ſeruitutē ꝛ captiuitatē redigēdo. u Et diſſi. q̄ſi hortū. cuī⁹ clauſure diſſipātur collectis fructibus. x Tētoriū ſuū. i. tēplū ſalomonis qḋ erat diſpoſitū intra ꝑ ſctm̄ ꝛ ſcām ſctō rū: ſic tabernaculū qḋ fecerat moyſes in deſerto. y Obliuioni tradi. dn̄s. i. tradi fecit. z In ſyon feſtiuita. ꝛ ſab. qꝛ deſtructo tēplo ꝛ ꝓplo captiuato talia ceſſauerūt q̄ſi ꝑ annos. lxx. a Repulit do. alta. ſu. ꝑmittēdo illḋ deſtrui ꝑ chaldeos. b Maledi. ſācti. ſue. i. tēplo in q̄ ſctificabātur hoīes ꝑ ſacrificia ꝛ oblationes cui maledixit. i. malefecit. dicē. n. dei ē facere. pſal. cxlviij. Dixit ꝛ facta ſunt lꝫ aūt de⁹ nō ſit actor mali culpe: ē tn̄ actor mali pene ꝛ ſic maledixit tēplo in q̄tū ꝑ chaldeos ipm cōbuſſit ſm ordinē ſue iuſticie. c Tradidit in manus ini. mu. tur. eius. ꝓpe eū tēplū erāt turres notabiliores ad loci defenſionē. d Vocē dede. i do. do. ſ. aduerſarij exultādo de captiōe ꝛ ſpoliatōe loci. e Sicut in die ſolēni. i. ſicut in ſolēnitatibus ſolebāt cātare leuite laudes dei. f Cogitauit do. ꝛc. qꝛ ab eterno ꝓuidit oīa in tempore fienda. g Teten. funi. ſuū. ad deſtruendum ſm lineam ſue iuſticie: iſto mō dr̄. ij. Reg. viij. Menſus ē dō duos funiculos vnū ad occidēdū ꝛc. h Luxitqꝫ ātemu. añmurale. n. ē pu⁹ mur⁹ añ murum pͥncipalē in clauſuris ciuitatū: ꝛ vterqꝫ fuit diſſipat⁹ in hierlm. i Defixe ſūt. Hic ſpālit lamētatur hieremias deſtructionē ꝑſonaꝝ ꝛ afflictionē tn̄ cōtinuādo ſe ad ꝓcedētia pͥmittit de ciuitatis deſtructiōe dicēs. Defixe ſūt in terra porte ei⁹. i. ā more de locis ſuis ꝛ in terrā ꝓiecte. k Perdidit ꝛc. regē ei⁹. i. ſedechiā q̄ fuit duct⁹ in baby. ꝛ plures de pͥncipib⁹ ſuis. l Nō ē lex. i. doctor legis: qꝛ fuerūt occiſi: ita exponit Ra. ſal. pōt ēt exponi de lege ad lrāꝫ q̄ fuit tūc ꝯbuſta: vt dcm̄ ē. ſ. ca. pce. tn̄ poſtea fuit ꝑ eſdras repata. m Et ꝓphe ei⁹. i. ꝓphe hierlm q̄ nō erāt veri ſꝫ falſi ꝓphe. iō ſubdit. n Nō inuene. viſionē a do. ſꝫ magis a ſua fictiōe vel demonū illuſiōe. o Sederūt in ter. cōti. ſenes filie ſyon. i. hierlm. q. d. illi q̄ pus erāt ibi in honore ꝛ loquebātur in auctoritate ſūt inhonorati ꝛ muti pre cōfuſione. p Et ꝯſpſerūt cine. capita ſua in ſignū triſticie. aliqui libri hn̄t h additū. Virgines hierlm. ſꝫ nō ē in hebreo: ꝛ iō h lrā refertur ad ſenes. q Accincti ſūt cilicijs. in ſignū penitētie. r Abiecerūt in terra capita ſua virgi. iud. pre nimia anguſtia. s Defecerūt pre lachri. ocu. mei. v̄ba ſūt hieremie ꝯpatiētis miſerie ꝓpli ſui. t Cōturbata ſūt viſce. mea ꝛc. q. d. intātū doleo q videtur mihi q oīa mēbra mea vitalia debeāt cadere in terrā. u Cū deficeret puul⁹ ꝛ lactēs. ex defectu nutrimēti. lacto. tas. idē ē qḋ exhibere lac. lacteo tes. idē ē qḋ lac ſugere. ꝛ ide dr̄ lactēs. i. lac ſugens: iō ſubdit. Mrib⁹ ſuis ꝛc. ꝛ ꝑꝫ lrā. x Cui

cō. te ⁊c. ⁊ ſubdit. Et cōſolabor te. ſolatiū. n. miſeris ē hēre ſociū in pena: ſ; nō inueniebā in ꝓpoſito: iō dicit ꝓpheta. x Cui cōparabo te ⁊c. q. d. nō inuenio aliquā ciuitatē ita afflictā quā tibi poſſim in exēplū ꝓponere ꝑ aliquali tua cōſolatiōe. iō ſubdit. y Magna ē enī velut ma. cō. tua. i. ſic excedit cōtritiones aliaꝝ ciuitatū ſicut mare aquas fluminū: iō ſequit. z Quis mede. tui. q. d. nullus poſſet niſi deus.

a Prophete. Hic ſpālit inuehit ꝯ falſos ꝓphas q regē ⁊ ppl'm induxerūt ad rebellādū regi babyl. iō dicit. Prophete tui viderūt tibi falſa. ex ſua cōfictiōe. b Et ſtulta. q: ꝑ hoc ſecuta ē deſtructio tua. c Nec ape. iniq̄tatē tuā. te veraciter arguēdo: ſ; magis palliabant pctā tua. d Viderunt aūt tibi aſſūptiōes falſas inducēdo te ꝑ falſas perſuaſiones ad ſumēdū bellū ꝯ chaldeos. e Et eiectiones. ſ. de terra tua. ꝑ captiuitatē tuā q̄ eſt ad h ſecuta. f Plauſerūt ſup te manib⁹. deridēdo fatuitatē tuā ⁊ calamitatē tuā. g Heccine eſt vrbs dicētes pfecti decoris ⁊c. ita. n. pulcre ⁊ magnifice edificauit eā ſalomon ꝙ delectabile erat oībus habitare in ea.

h Aperuerūt ⁊c. ſ. chaldei ⁊ alij eis adiūcti ꝯferēdo ad inuicē de tua deſtructiōe totali: iō ſubditur.

i Deuorabim⁹. ⁊ q: h faciebāt ex magna volūtate: iō ſubdit. k En iſta ē dies quā expecta. ſ. cū magno deſiderio. l Fecit dñs q cogita. i. ab eterno diſpoſuit. m Compleuit ſer. ſuū quē ꝑcepat a dieb⁹ antiq̄s. ſ. in Deu. xxviij. vbi cōminat penā terribilē iudeis declinātibus ad idolatriā. n Et letifica. ſup te inimicū. ex ſua victoria: ⁊ ꝑ eiectione tua.

eſt enī velut mare contritio tua.
Quis[z] medebit tui. Nun. Pro
phete[a] tui viderūt tibi falſa ⁊[b] ſtul
ta: nec[c] apiebāt iniq̄tatē tuā: vt te
ad pniam ꝓuocarēt. Viderūt[d] aūt
tibi aſſūptiōes falſas ⁊[e] eiectiones.
Samech. Plauſerūt[f] ſup te ma
nib⁹ oēs trāſeūtes ꝑ viā: ſibilauerūt
⁊ mouerūt capita ſua ſup filiā hie
ruſalē. Heccine[g] ē vrbs dicētes ꝑ
fecti decoris: gaudiū vniuerſe terre
Ain. Aperuerūt[h] ſup te os ſuū oēs
inimici tui: ſibilauerūt ⁊ fremuerūt
dētib⁹ ſuis: ⁊ dixerūt: Deuorabim⁹[i].
En[k] iſta ē dies quā expectabam⁹:
inuenim⁹: vidimus. Phe. Fecit[l]
dñs q cogitauit ⁊[m] cōpleuit ſmonē
ſuū quē ꝑcepat a dieb⁹ ātiq̄s. De
ſtruxit ⁊ nō pepcit: ⁊[n] letificauit ſu
per te inimicum: ⁊ exaltauit cornu
hoſtium tuoꝝ. Sade. Clamauit[o]
cor eoꝝ ad[p] dñm: ſup muros filie ſy
on. Deduc[q] q̄ſi torrētē lachrimas
ꝑ diē ⁊ noctē nō des requiē[r] tibi: ne
q;[s] taceat pupilla oculi tui. Coph
Cōſurge[t]: lauda in nocte in[u] prici
pio vigiliaꝝ: effūde[x] ſicut aquā cor
tuū añ ꝯſpectū dñi. Leua[y] ad eum
man⁹ tuas, ꝓ aia paruuloꝝ[z] tuoꝝ: q
fame perīt in capite oīū ꝯpeditoꝝ.
Res. Vide[a] dñe ⁊ ꝯſidera quem
vindemiaueris ita. Ergo[c] ne come
dēt mulieres fructū ſuū: paruulos[d]
ad mēſurā palme. Si[e] occidit i ſā-

ctuario dñi ſacerdos ⁊ propheta.
Jacuerūt[f] in terra foris puer ⁊ ſe-
nex: virgines mee ⁊ iuuenes mei ce-
ciderūt in gladio. Interfeciſti i die
furoris tui: pcuſſiſti[g]: nec miſertus
es. Thau. Vocaſti[h] q̄ſi ad diē ſo-
lēnē: q terrerēt me de circuitu: ⁊ nō
fuit in die furoris dñi q effugeret et
relinqret. Quos[i] educaui ⁊ enu-
triui: inimic⁹[k] me⁹ cōſumpſit eos.
Aleph. Capitulum .iij.

c Ego[a] vir videns paupertatē
meā i v̄ga indignatiōis ei⁹.
Aleph. Me[c] minauit et[d] adduxit
in tenebras: ⁊ nō in lucē. Aleph.
Tātū[e] in me vertit: ⁊ cōuertit ma-
nū ſuā tota die. Beth. Vetuſtā fe
cit pellē meā ⁊ carnē meā: ꝯtriuit[g]
oſſa mea. Beth. Edificauit[h] in gy
ro meo: ⁊[i] circūdedit me felle ⁊[k] la
bore. Beth. In tebroſis collocauit
me q̄ſi mortuos ſempitnos. Gymel
Circūedificauit[m] aduerſū me vt nō
egrediar aggrauauit[n] cōpedē meū
Gymel. Sed ⁊ cū clamauero et
cū rogauero: excluſit orationē meā
Gymel. Cōcluſit[p] vias meas la-
pidib⁹ q̄dris: ſemitas meas ſubuer
tit. Deleth. Urſus[q] inſidians fa
ctus ē mihi leo in abſcōdito. De-
leth. Semitas meas ſubuertit ⁊ cō
fregit me: poſuit me dſolatā. De-
leth. Tetēdit[r] arcū ſuū ⁊ poſuit
me quaſi ſignū ad ſagittam. He.

eſt. legit eni. iiij. Reg. vi. ꝙ in obſidione ſamarie mulieres comederūt filios ſuos pre famis magnitudine: ⁊ idē credibile eſt accidiſſe in obſidione hierl'm ꝑ chaldeos: imo expſſe dr. ʒ. iiij.

d Paruulos ad men. palme. mulieres eni pregnātes pre anguſtijs ⁊ dolorib⁹ pariebāt añ tps fet⁹ impfectos: ⁊ ſic ſtatim moriebāt, ⁊ a mrib⁹ comedebāt ⁊ h miſeria pdicit iudeis Deu. xxviij. ſi nollēt querere deū declinantes ad idolatriā: qd fecerūt vt ps i libris iudicū ⁊ regum.

e Si occidit. accipit h ſi ꝑ quia: q: chaldei paſſim interficiebāt ſacerdotes i tēplo dñi vbi tñ parcere debuiſſent ꝑ ſanctitate loci.

f Jacuerūt i ter. inſepulti.

g Percuſſiſti nec miſertus es. differēdo illā penā: qa in oib⁹ opib⁹ dei ſemꝑ cum iuſticia currit miſcdia.

h Vocaſti q̄ſi ad diē ſolennem. q. d. ſicut ad ſolēnitatē libēter confluūt hoīes. ſic gētes in circuitu iudee habitantes: ꝓmpte ⁊ gaudētes venerūt cum chaldeis ad deſtructionē vrbis.

i Quos edu. ⁊ nutriui. i. habitatores hierl'm q̄ dicebāt eius filij.

k Inimi. me⁹. i. chaldeoꝝ exercit⁹

l Cōſumpſit eos ꝑtim fame in lōga obſidione ⁊ ꝑtim gladio i vrbis captiōe. Ca. iij.

Ego vir. hic deſcribit lamentatio hieremie ſub tercio alphabeto: ⁊ dicit hic ra. ſa. ꝙ hieremias ſcripſit iſtud caplm poſtq̄ ioachim fili⁹ ioſie combuſſerat librū ſuū in quo erāt ſcripta alia tria capl'a. ſ. pmū ſcdm ⁊ quartū ſicut dictū fuit. s. xxxvi. ⁊ ꝓpter h i fine illi⁹ capituli dr ꝙ hieremias tulit aliud volumē ⁊ dedit baruch q ſcripſit in eo oēs ſermōes libri prioris: ⁊ inſup additi ſūt ſermones plures q̄ añ fuerāt: ⁊ ad h denotādū ſub qualibet lr̄a poſuit tres v̄ſiculos in h cap. Sed iſtud dēm vr repugnare illis que ſupra dixi. ſ. ꝙ hieremias lamētat deſtructionē ciuitatis iā factā: q: vidit ꝓphetiā ſuā cōpletā: q: cōbuſtio hui⁹ libri ⁊ reparatio fuit lōge añ deſtructionē hieruſalē. ſ. quarto āno Joachim filij Joſie: vt ibidē dr: q regnauit. xi. annis: ⁊ poſt eū iechonias fili⁹ ei⁹ menſib⁹ trib⁹: ⁊ poſt eū ſedechias. xi. ānis: ita ꝙ in ei⁹ āno. xi. fuit hierl'm deſtructa. Ad h dicendū ꝙ hiere. vidit deſtructionē ciuitatis dupl'r: vno mō viſiōe intellectuali ⁊ ꝓphetica: ⁊ ſic eā deplorauit ſcribēdo añq̄ eueniret. alio mō viſione corpali qñ fuit cōpleta: ⁊ ſic eā deplorauit illud qd pri⁹ ſcripſerat ꝑ modū lugubris carminis ore ꝓferendo,

o Clamauit. Hic hieremias inducit populum ad querendū dei miſericordiā: ⁊ q: ad hoc facit aduerſarioꝝ ſuperbia: iō dicit. Clamauit cor eoꝝ. i. chaldeoꝝ. p Ad dñm. i. ꝯ dñm eū blaſphemādo tanq̄ impotentē ad ppl'i ſui defenſionē. Pōt etiā h aliter exponi de iudeis. Clamauit cor eoꝝ ad dñm ⁊c. q: multi eoꝝ vidētes ꝙ nō poterāt vltra defendere muros clamabāt ad dñm querēdo ei⁹ auxiliū. q Deduc q̄ſi torrētē lachrimas. h. abundāter flendo. r Nō des requiē tibi. ab opib⁹ penitētie ceſſando. s Neq; taceat pup. oculi tu. fletū interrūpendo.

t Cōſurge. i. ſiſ ſurge corpe. ſ. ⁊ mēte ad diuinā laudē: vt poſſis inuenire miſericordiā. u In princi. vigi. i. celeriter ⁊ expedite. x Effun. ſicut aquā cor tuū. i. ꝑfecte ſicut aqua effundit ꝑfecti⁹ ceteris liquorib⁹: ⁊ talis effuſio idē ē qd intenſa deuotio. y Leua ad eū man⁹ tu. ꝓ aia. i. ꝓ aiabus. z Paruuloꝝ ⁊c. qd dupl'r pōt intelligi: vno mō vt aie ille recipiant in ſinu abrae: alio mō vt mors illoꝝ innocētiū in orōne recordet ante dñm. ad ꝓuocādū dei vindictā ꝯ chaldeos. a Vide do. ⁊ ꝯſidera. ꝑ cōdeſcenſionē tue pietatis. b Quē vindemiaueris ita. i. ſpoliaueris oīb⁹ bonis intantū ꝙ fame moriunt. c Ergo ne come. mu. q. d. ſic factū

Igit̄ pñs capl'm in tres ptes pōt diuidi: qꝛ p̄mo hieremias ſuā miſeriā lamētat̄ ꝛ ppl'i. ſcd̄o dei miſericordiā ꝛ iuſticiā ſuā ānerā cōſitet̄: ibi. Miſericordie dñi. tercio ad lamentādū miſeriā reuertitur: ibi. Operuiſti. Et p̄mū dicit i pſona ſua ꝛ ppl'i. a Ego vir videns paupertatem meam. in ſpoliatiōe ciuitatis ꝛ captiuatiōe. b Inuirga indignatiōis eꝰ .i. vidicte ꝛ correctionis dei.

c Meminauit. p exercitū chaldeoꝝ in captiuitatem ducendo.

d Et adduxit in tenebras. in locis tenebroſis merendo dudēdo. pōt etiā h̄ itelligi de ſedechia q̄ erat caput ppl'i ꝛ exoculatꝰ fuit ducꝰ i babylonem.

e Tantus in me vertit. loquit̄ ad modū hōis multū afflicti cui videtur ꝙ nulla affliccio alia ſit ſue cōpanda: ꝛ ſic dicit ſe ſolū afflictum.

f Vetuſtā fe. pelles meā. ex fame ꝛ labore q̄ accelerāt ſenectutem.

g Cōtriuit oſſa mea .i. robur corporis mei.

Miſit^f in renib^ꝰ meis filias pharetre ſue. He. Fact^ꝰ ^t ſū in deriſū oī ppl'o meo cāticū^u eoꝝ tota die. He Repleuit^x me amaritudinibꝰ: inebriauit me abſinthio. Vau. Confregit^y ad nūe dentes meos: abanit^z me cinere. Vau. Et^a repulſa ē aīa mea: oblit^ꝰb ſū bonoꝝ. Vau. Et^c dixi perijt finis meus: ꝛ ſpes mea a dño. Zai. Recordare^d paupertatis^e ꝛ^f trāſgreſſionis mee: abſinthij ꝛ fell'. Zai. Memoria^g memor ero: ꝛ^h tabeſcet in me aīa mea Zai. Hec^i recolēs in corde meo: in^k deo ſperabo. Heth. Miſcdie^l dñi qꝛ^m nō ſumꝰ ɔſūpti: qꝛ^n nō defecerūt miſeratiōes eꝰ. Heth. Noui^o diluculo: multa^p eſt fides tua. Heth. Pars^q mea dñs dixit aīa mea: propterea^r expectabo eum. Teth. Bonꝰ^ſ ē dñs ſperātibꝰ in eū: aīe querenti illum. Teth. Bonū^t ē poſtulari cū ſilētō ſalutare dñi Teth. Bonū ē viro cū portauerit iugum ab adoleſcētia ſua. Ioth. Sedebit^u ſolitarꝰ ꝛ tacebit: qꝛ^x leuauit ſe ſup ſe. Ioth. Ponet^y in puluere os ſuum: ſi^z forte ſit ſpes. Ioth. Dabit^a percutiēti ſe maxillā: ſaturabitur^b obprobrijs. Caph. Quia^c nō repellet in ſempiternū dñs. Caph. Quia^d ſi abiecit: ꝛ^e miſerebit̄ ſm^f multitudinē miſericordiaꝝ tuaꝝ. Caph. Nō^g eñi hūiliauit ex^h corde ſuo: ꝛ abiecit filios hominū. Lamech. Ut^i cōtereret ſub pedibꝰ ſuis oēs vinctos terre. Lamech. Ut^k declinaret iudiciū viri in ɔſpectu vultꝰ altiſſimi. Lamech Ut peruerteret hominem in iudicio ſuo dominus^l ignorauit. Mē. Quis ē^m iſte qui dixit vt fieret do-

dixi perijt ꝛc̄. loquit̄ in pſona infirmoꝝ: quaſi cadebant in deſperatiōnē ex pōdere maloꝝ: ꝛ iō ſup hoc ppheta deprecat̄ dñm in pſona ppl'i tā afflicti dicēs. d Recordare tu dñe. e Paupertatis. quā ſuſtineo i amotiōe oīū bonoꝝ meoꝝ. f Et trāſgreſſiōis mee. ꝛ accipit̄ hic trāſgreſſio paſſiue .i. paſſionis mee quam chaldei intulerunt mihi vltra modum.

g Memoria me. ero. ſ. pctōꝝ meoꝝ: qbꝰ iſta merui: i heb. hr̄. Memoria memor eris tu dñe ad puniēdū.

h Et tabeſ. in me anima mea. de pctīs ppetratꝭ cōfuſa. ꝛ qꝛ talis cōfuſio adducit gr̄as: ideo ſubdit̄.

i Hec recolens in corde meo. humiliter.

k In deo ſperabo. d' cōſecutiōe diuine miſericordie finaliter. l Miſericordie dñi. Hic ppha cōfitet̄ diuinā miſcdias que ſemp comitat̄ ſuā iuſticiam: pp qd̄ pena a deo inflicta ē patiēter tolerāda ꝛ p̄mo ponit̄ hꝰ ɔfeſſio. ſcd̄o tollitur erroris occaſio: ibi. Nō eñi. Dicit̄ igit̄

l Miſericordie dñi. ſupple apparēt in punitione noſtra. m Quia non ſumꝰ ɔſūpti. lꝫ h̄ meruiſſem p̄ctā nr̄a. n Quia nō defecerūt miſeratiōes eꝰ dimittēdo nobis reliquias ppl'i: quis nō meruiſſemꝰ. o Noui diluculo .i. a pueritia mea: q̄ dicitur diluculum vite humane: ſicut ſenectus dicitur veſpera: fuit. n. hieremias a puericia illuſtratꝰ a cognitiōe diuina: vt habet̄ in p̄n. huiꝰ libri

p Multa ē fides tua .i. fidelitas: ꝛ dirigit ſermonē ad deū qui ē fideliſſimus remunerator bonoꝝ: iō ſubdit̄. q Pars mea dñs. q. d. ſufficit mihi p oībꝰ. r Propterea expec. eū .i. remunerationē eꝰ. ſ Bonꝰ eſt do. ſperā. i eū. replicatio ē eiuſdē ſnīe ad maiorē affirmationē. t Bonū ē pſtolari cū ſilētio .i. patiēter ꝛ abſq3 murmure tribulatiōis tpe: ꝛ q̄a h̄ facit exercitiū patie. iō ſubdit̄. Bonū ē viro cū portauerit iugum ꝛc̄.

u Sedebit ſolitarꝰ ꝛ tacebit. vir in patiētia exercitatꝰ. x Quia leuauit ſe ſup ſe. aſpirādo ad bona celeſtia ꝛ ɔtēnēdo terreſtria. y Ponet in pul. os ſuū. humilit̄ loquēdo. z Si forte ſit ſpes. que ē expectatio future beatitudinis: ꝛ dicit forte. nō ppter mutabilitatē a pte dei ſed a parte liberi arbitrij: qꝛ hō quātūcūq3 exercitatꝰ in v̄tute patiētie p defectibilitatē liberi arbitrij pōt ab ea cadere: ꝛ ſic fruſtrari remuneratione: ꝛ qñ hō pfectꝰ in virtute patie. nō ſolū ſuſtinet aduerſa patiēter: ſꝫ ēt gaudēter. ſꝫ illud actuū. iiij. Ibāt apl'i gau. a con. cō. quo. di. ha. ſ. p no. hie. cō. pati: iō ſequit̄. a Dabit percutiēti ſe maxillā. iniurijs ſe offerendo.

b Saturabit̄ obprobrijs. in ipſis gaudēdo. ꝛ qꝛ iſtud fit intuitu future mercedis: iō ſubdit̄. c Quia nō repellet in ſempiternū do. ſ. iuſtos tribulari pmittēdo. d Quia ſi abiecit. in p̄nti vita. e Et miſerebitur in futura. f Scd̄m multi. miſeri. ſua. qꝛ nō ſunt cōdigne paſſiōes huius tpis ad futurā gloriā que reuelabit̄ in nobis: ad Ro. viij. g Nō eñi. Hic remouet̄ erroris occaſio ꝛ diuidit̄ in duas ptes ſm duplicē errorē. ſcd̄a ibi. Quis ē. Circa p̄mū ſciendū ꝙ aliq̄ acceperūt occaſionē errādi: eo ꝙ videbāt iuſtos in p̄nti vita cōiter tribulari: credentes ꝙ iſtud eēt deo p ſe ꝛ directe placitū qd̄ nō ē verū: ſicut amaritudo medicine nō ē accepta medico p ſe: ſꝫ ſolū rōne ſanitatis ɔſequēde: ꝛ ſic ē de penis preſentis vite q̄ ſunt q̄dā medicine reſpectu dei q̄ ē medicꝰ animaꝝ: ꝛ h̄ ē qd̄ dr̄. g Nō. n. humiliauit. penis ꝛ afflictiōibꝰ vite p̄ntis. h Ex corde ſuo .i. p ſe ꝛ ex directa electiōe: ſꝫ vt p exercitiū patie ſequat̄ p̄mū glie.

i Ut ɔte. ſub pedibꝰ ſuis. reſumat̄. Nō eñi ex corde ſuo .i. ex electiōe directa hoc nō fecit: ꝛ ſilr qd̄ ſubdit̄. k Ut declinaret iudiciū viri. pmittēdo eū iniuſte tribulari: iō ſubdit̄. l Dñs ignorauit .i. nō approbauit maliciā facientiū. m Quis ē. Hic remouet̄ ſcd̄s error. ex h̄. n. ꝙ iuſti in p̄nti vita vt frequēter tribulāt̄: ꝛ impij ɔſperant̄ crediderūt aliqui ꝙ

b Edificauit in gyro meo. quia chaldei poſuerunt tentoria i circuitu hieru'm: ne aliq̄s poſſet egredi ad fugiēdum: nec ingredi ad auxiliādū: iō ſubdit̄. i Et circūde. me felle .i. cordis amaritudine. k Et labore. in defenſiōe muroꝝ: ꝛ etiā in operibꝰ laborioſis ꝛ ſeruilibꝰ poſt captionē ciuitatis. l In tenebroſis collocauit me. hoc dr̄ q̄tū ad illos q̄ fuerūt incarcerati in babylone: ſicut ſedechias ꝛ plures alij. m Circūedificauit ꝛc̄. h̄ pōt exponi de obſidione ciuitatis in gyro vt p̄dictū ē: ꝛ etiā de illis q̄ i babylone fuerūt recluſi in ergaſtul' vñ nō poterāt egredi. n Aggrauauit ɔpedē meū. qꝛ aliq̄ fuerūt poſiti in ɔpedibꝰ tā pōderoſis ꝙ vix poterāt ſe mouere. o Sꝫ ꝛ cū clamauero. q. d. ſicut ē excluſuꝫ a me humanū auxiliū: ita etiā diuinū: videbat. n. hiere. captiuitatē p lōgū tp̄s duraturā: ꝛ iō ſubdit̄. p Cōcluſit vias meas lapidibꝰ quadris. q. d. nullo mō p̄nūc poſſum euadere: qꝛ nulla clauſura fortior ē diuia ſnīa. q Urſus iſi. fa. ē mi. nō p ſe: ſꝫ p chaldeos: q̄ ex ordinatiōe diuina me ceperūt p vias occultas ꝛ manifeſtas. r Tetendit arcū ſuū. in exercitu. n. chaldeoꝝ erāt multi ſagittarij q̄ ex oī pte mittebāt ſagittas ad interficiēdū defenſores muroꝝ: iō ſubdit̄. ſ Miſit in renibꝰ meis filias pharetre ſue .i. ſagittas q̄ dicūt̄ filie pharetre ſm modū loquendi hebraicū: ꝛ qꝛ ſicut filie a matre cuſtodiūt̄ ſic ſagitte in pharetra p cuſtodia reponūt̄. t Factꝰ ſuꝫ in deri. oī ppl'o. oēs natiōes iudeos deridebāt ſic deuictos ꝛ captiuatos. Cāticū eoꝝ tota die de talibꝰ eñi victorijs ſolēt fieri cātilene: ad laudē triūphātiū ꝛ vituperiū deuictoꝝ: iō ſubdit̄. x Repleuit me amaritudinibꝰ ꝛc̄. pena. n. grauis noīe potꝰ amari ſignat̄ ēt ſm cōēꝫ modū loquēdi

y Cōfregit ad numeꝝ dētes meos. q. d. tantā afflictiōeꝫ ſuſtinui ac ſi oēs dētes mei fuiſſent ſigillatiꝫ ɔfracti. Ra. ſa. dicit ꝙ hec ē lr̄a. Cōfregit in harena dētes meos. qꝛ iudei d' terra ſua electi faciebāt panes ſubcinericios in quibꝰ ɔmiſcebāt̄ pulueres ꝛ harene: ſm ꝙ dr̄ ezechie. iiij. Sic comedēt filij iſr̄l panē ſuū pollutum inter gētes ad quas eijciā eos: ꝛ ſic ex harena ɔmixta offendebātur dētes māducātiū. z Cibauit me cinere. ɔmixto in pane.

a Et repulſa ē aīa mea. ab oī cōſolatiōe. b Oblitꝰ ſuꝫ bonorū .i. ita elōgatꝰ ſuꝫ a bonis ac ſi nūq3 aliqua habuiſſem. c Et

de⁹ nõ haberet noticiã de his q̄ fiũt in terra: ex quoꝝ pſona dr̄ Job. xxij. Circa cardines celi pambulat: nec nr̄a cõſiderat. Sed hoc ē erroneũ nõ ſolũ ſm ſanctos ſ; etiã ſ; philoſophos. Philoſoph⁹ eñ pͥo de aīa arguẽs ꝯ empedocleȝ ducit ipm ad iſtud incõueniẽs: ꝙ de⁹ aliq̇d ignoraret. ſ. diſcordiã: qḋ nos cognoſceremus: ppt̄ qḋ dicit hieremias.

ci: vt hr̄ Daniel. vi. ⁊. xiiij. k Inundauerũt aque. i. multitudo aduerſarioꝝ: eo mõ loquẽdi q̄ dr̄ Eſaie. viij. Adducet dñs ſuper eos aquas fluminis fortes ⁊ multas regẽ aſſyrioꝝ ⁊c̄. y Dixi perij. i. nõ hñs remediũ via hũana: ⁊ q: nõ remanet niſi via diuina: ideo ſubditur. z Inuocaui nomẽ tuum dñe de lacu nouiſſimo. i. de extrema miſeria, vel iſtud põt expõi ad lr̄as de hieremia q̄ fuit poſit⁹ in lacu in q̄ nõ erat aqua ſ; lutũ vt hr̄. xxxviij. ⁊ ibi orauit dñm ⁊ exaudit⁹ fuit: ⁊ de lacu educt⁹: iõ ſubdit. a Appropinquaſti i die qñ inuo. te dixiſti ne timeas. me aſſecurãdo. b Iudicaſti cãȝ anime mee. liberãdo me a preparata mihi morte. Raſa. expõit h̄ dictũ ē in pſona ppl̄i dicẽs ꝙ iſtud refert ad priſtina tpa: i q̄b⁹ de⁹ iuſto ſuo iudicio liberabat pplm iſrl̄ ab aduerſarijs: vt i captiu. ī egypto: ⁊ in multis alijs locis: vt p; in lib. iudicũ ⁊ ī reg. ⁊ ē ſenſus. b Iudicaſti dñe ⁊c̄. i. cõſueuiſti me domine ab antiq̄ liberare ab affligẽtib⁹ me iniuſte: iõ ſic facias mõ: pp qḋ ſubdit. c Vidiſti do. ini. ſ. chaldeoꝝ.

m Quis ē iſte q̄ dixit vt fieret. ſ. aliq̇d in terra.
n Dño nõ iubẽte. i. deo nõ puidẽte ⁊ ordinãte: ⁊ ſic̄ qḋ ſeq̄t. o Ex ore altiſſimi. i. ex ei⁹ diſpõne.
p Nõ egredieẗ nec bõa nec mala: q̄ ſic̄ fiũt i terra q. d. iſta ſũt erronea. ⁊ iõ ꝯñr inducit ad tolerãtiã aduerſoꝝ que a deo ordinãẗ ad meritũ ⁊ p̄miũ electoꝝ dicens. q Quid mur. ho. viuẽs. afflict⁹ in pn̄ti ſm diſpoſitiões dei.
r Vir p pecca. ſuis. p penã expiãdis. s Scrutemur vias nr̄as ⁊c̄. q. d. ſi diligẽter ſcrutemur cõſciẽtias nr̄as inueniem⁹ plura pctã. t Et reuertamur ad dñm. p pniaȝ.
v Leuem⁹ corda nr̄a. in orõne deuota q̄ ē aſcẽſus mẽtis in deũ ſ; damaſcenũ. x Cũ manib⁹. vt ſic̄ eleuemur mẽte ⁊ corpe.
y Nos inique egimuſ ſ; eñ hiere. eẽt innocẽs ⁊ ſanctus tñ ꝯnumerat ſe iudeis peccãtib⁹: q: erat d̄ populo illo. z Idcirco inexorabilis es. nõ ex defectu tue pietatiſ ſ; ex actu nr̄e iniq̇tatẽ. a Operuiſti. h̄ reuertiẗ hiere. ad lamẽtãdũ ſui ⁊ ppl̄i miſeriam. d. Operuiſti. ſ. nos multitudine aduerſarioꝝ. In furore. i. vĩdicta tue iuſticie.

mio⁹ ñ iubẽte. Me. Ex ore altiſſimi nõ egredieẗ nec mala nec bõa? Me. Quid murmurauit hõ viuẽſ vir pro pctis ſuis? Nun. Scrutemur vias nr̄as: ⁊ q̄ram⁹ ⁊ reuertamur ad dñȝ. Nũ. Leuem⁹ corda nr̄a cũ manib⁹: ad dñm in celos. Nũ. Nos inique egim⁹ ⁊ ad iracũdiã puocauim⁹: idcirco tu inexorabil' es. Samech. Operuiſti in furore ⁊ percuſſiſti: occidiſti nec pepaſti. Samech. Oppoſuiſti nubẽ tibi: ne tranſeat oratio. Samech. Eradicationẽ ⁊ abiectionẽ poſuiſti me in medio populoꝝ. Ayn. Apuerũt ſup nos os ſuum oẽs inimici. Ayn. Formido ⁊ laque⁹ facta ē nobis vaticinatio ⁊ cõtritio. Ayn. Diuiſiões aquaꝝ deduxit ocul⁹ me⁹ in cõtritiõe filie populi mei. Phe. Ocul⁹ me⁹ afflict⁹ ē nec tacuit: eo ꝙ nõ eẽt reqes. Phe. Donec reſpiceret ⁊ videret de⁹ de celis. Phe. Ocul⁹ me⁹ depredat⁹ ē aīaȝ meã in cũctis filiab⁹ vrbis mee. Sade. Venatõne ceperũt me q̄ſi auẽ inimici mei gratis. Sade. Lapſa ē i lacũ vita mea ⁊ poſuerũt lapidẽ ſr̄ me. Sade. Inundauerũt aq̄ ſup caput meũ dixi perij. Coph. Inuocaui nomẽ tuũ dñe de lacu nouiſſimo. Coph. Vocẽ meã audiſti: ne auertas aurẽ tuã a ſingultu meo ⁊ clamorib⁹. Coph. Appropinquaſti i die qñ inuocaui te: dixiſti ne timeas. Res. Iudicaſti dñe cãȝ aīe mee: redemptor vite mee. Res. Vidiſti dñe iniq̄tatẽ illoꝝ aduerſuȝ me: iudica iudiciuȝ meum. Res. Vidiſti oẽȝ furorẽ vniuerſas cogitatões eorũ aduerſũ me. Syn. Audiſti obprobriũ eoꝝ dñe: oẽs cogitationes aduerſum me. Syn. Labia inſurgẽtiũ mihi ⁊ meditatiões eoꝝ aduerſum me tota die. Syn. Seſſionẽ eoꝝ ⁊ reſurrectionẽ eoꝝ vide: ego ſuȝ pſalm⁹ eoꝝ. Thau. Reddes eis vicẽ dñe: iuxta opa manuũ ſuarũ. Thau. Dabis eis ſcutũ cordiſ laborẽ tuũ. Thau. Perſeq̄ris in furore ⁊ contereſ eos ſub celis domine.

Aleph. iiij.

Quomodo obſcuratũ ē au

d Aduerſuȝ me. q: crudeliter ⁊ iniq̄ volũtate abuſi ſũt victoria habita de iudeis. e Judica iudiciũ meũ. liberãdo me ſicut cõſueuiſti facere. f Audiſti obpro. eoꝝ do. nõ ſolũ plata ꝯ pplȝ tuũ: ſ; ꝯ te ipm: q: deũ iſrl̄ reputabãt impotentẽ ad ſaluãdum.
g Labia inſurgẽtiũ ⁊c̄. replicatio ē eiuſdẽ ſnīe ad maioreȝ exaggerationẽ. h Seſſio. ⁊ reſurre. eoꝝ vides ⁊c̄. i. tu dñe q̄ vides oĩa. tu vides ꝙ chaldei ſedẽdo ⁊ ſtãdo derſorie cãtãt ⁊ loquũẗ de me. i Reddes eis vicẽ dñe. qñ tibi placebit ſm ordinẽ tue iuſticie. k Dabis eis ſcu. cordis. i. obdurationẽ in pctis: vñ hr̄ in heb. Obdurationẽ. l Laborẽ tuũ. i. laborẽ ſeruoꝝ tuoꝝ q̄ dr̄ labor tu⁹ eo mõ loquẽdi q̄ dr̄ actu. ix. Saule ſaule q̇d me pſequeris. pſecutionẽ eñ ſuoꝝ fideliũ ſuã dicit: pp laborẽ eñ ⁊ dolorẽ quẽ fecerũt chaldei iudeis iuſtis: quoꝝ plures erãt inter captiuos: meruerũt vt de⁹ ſubtraheret ab eis ſuũ auxiliũ ⁊ grãs: ⁊ ſic in malis obdurarẽẗ: ⁊ a medis ⁊ pſis interficerẽẗ. iõ ſubditur.
m Perſequeris in furo. tuo. i. in vĩdicta tue iuſticie. n Et cõteres eos. p cyrũ ⁊ darium: vt hr̄ Daniel. v.

Capitul. iiij.

Quomodo. Hic deſcribiẗ lamẽtatio ſub q̄rto alphabeto: ⁊ dicit hiero. ſa. ꝙ hieremias ſcripſit iſtud q̄rtũ ca. lamentãdo mortẽ regis ioſie: ſm ꝙ dr̄. ij. palip. xxxv. Uniuerſus iuda ⁊ hierlm luxerũt eum. hiere. maxie cui⁹ oẽs cãtores ⁊ cantatrices vſq; in pñtẽ diẽ lamẽtatiões ſup ioſiã replicãt ⁊c̄. q. lex ⁊c̄. ergo cũ in trib⁹ capitulis p̄cedẽtib⁹ nõ fiat mẽtio de lamẽtatiõe ioſie oꝫ dicere vt vr̄ ꝙ hiere. hic eã lamẽtaẗ. vel ꝙ lamẽtatiões de ioſia apud nos nõ habeẽẗ. Sequẽdo g̃ ſenſuȝ iſtũ q̄ vr̄ ſatis rõnabilis pñs capl'z i duas ptes diuidiẗ: q: p̄ ponit hmõi lamẽtatio. ſcdo ꝯ aduerſarios inuectio ibi. Gaude ⁊ letare. circa p̄mũ ſciẽdũ ꝙ ſic

e Et pcuſſiſti. nos fame. c Occidiſti. gladio aduerſarioꝝ.
o Nec pepciſti. pp defectũ meritoꝝ nr̄oꝝ. e Oppoſuiſti nubẽ tibi. i. pctoꝝ nr̄oꝝ caliginẽ ꝯſideraſti. f Ne trãſeat oro. q. d. ex h̄ nr̄a orõ ſit inexaudibil' corã te. g Eradicationẽ. a iudea. h Et abiectioneȝ. in terra aliena. i Poſuiſti me. ſm ordinẽ tue iuſticie. k Apuerũt ſup nos os ſuũ. maledicẽdo ⁊ ꝯuiciãdo. l Formido ⁊ la. fa. ē no. vati. ⁊c̄. i. vaticinatio hiere. ⁊ alioꝝ pphaꝝ: cui nõ credidim⁹: deiecit nos in formidinẽ laqueũ ⁊ ꝯtritionẽ. in heb. hr̄ h̄. Vaſtatio ⁊ cõtritio. iõ vr̄ ꝙ vicio ſcriptoꝝ poſita ſit h̄ vna dictio p alia. ſ. vaticinatio p vaſtatio ex ſimilitudine lr̄aꝝ. ⁊ ſic ē ſenſus. Formido ⁊ laque⁹. i. ex formidie fugiẽtes vnũ periculũ cecidim⁹ in aliud. ſedechias. n. formidãs ſeruitutẽ rebellauit regi baby. ad qḋ ſecuta eſt ei⁹ captio ⁊ excoclatio: vaſtatio terre ⁊ hierlm cõtritio. n Diuiſiões aquaꝝ dedu. ocu. me⁹. p qḋ deſignaẗ magnitudo flet⁹. o Ocul⁹ me⁹ affli. ē. ſic ordinaẗ iſte vſus p⁹ p̄cedẽtẽ, put i hebreo hr̄: ꝗ̄uis in aliq̄b⁹ libris nr̄is ſit ecõuerſo: dicit g̃. Ocul⁹ meuſ afflictus ē a magnitudine flet⁹. p Nec tacuit. i. flere nõ ceſſauit: eo ꝙ non eẽt requies. i. nob. ſ; labor ⁊ miſeria q Donec reſpi. ⁊c̄. q. d. requiẽ nõ expecto via humana ſ; tñ diuina. r Ocul⁹ me⁹ depre. ē aīaȝ meã. i. ex nimio fletu abſtulit ſibi ꝯſolationẽ. s In cũctis filiab⁹ vrbis mee. i. pre deſtructõe cũctaꝝ ciuitatũ iudee: que dicebãẗ filie vrbis hieroſolimitane que erat metropolis. in heb. ſic hr̄. Ocul⁹ me⁹ ſordidauit aīaȝ meaȝ i. ex fletu cõtinuo ſordidauit faciẽ meã: in qua relucet vis aīe magis ꝗ̄ i ceteris partib⁹: eo ꝙ oẽs ſenſus ſũt in facie. cetera ſicut p̄us exponãtur.
t Venatiõe ceperũt me. q: exercit⁹ chaldeoꝝ inſequẽdo ſedechiã ꝯphẽdit eũ: ⁊ multos alios. iiij. Reg. vlti. v Lapſa ē in lacũ vita mea ⁊c̄. Rabi ſa. dicit ꝙ hieremias pphetauit hoc de daniele: qui fuit de tranſmigratis in babylonẽ: ⁊ fuit piect⁹ i lacũ leonũ ⁊ lapis poſit⁹ ſup os la

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

dic̄ta.ſa.hieremias lamētādo ioſiā imiſcuit ppl'i miſeriā: q2 io ſias erat caput ppl'i. ⁊ iō de vno trāſit ad aliud ꝓpt̄ ↄnectionē capitis ad mēbra ⁊ ↄ̄uerſo. ⁊ ſ3 hoc diuidit̄ in tres ptes: q2 pri mo hieremias lamētatur regni mutationē.ſcd̄o ppl'i deſtructiōeꝫ ibi. Sed ⁊ lamie.tercio ioſie occiſioneꝫ:ibi. Spiritus. Circa pri mus ſciendum ꝙ ſicut ioſias fuit ſā ctiſſimꝰ: vt pꝫ.iiij Regū.⁊.ij.paral. ſic filij eꝰ ſuccedē tes ei fuerūt peſſi mi.ſ. Joachaz ⁊ ioachī ⁊ ſedechi as: vt pꝫ.iiij.reg. xxiij.⁊.xxiiij. Et iō ꝑ mortem ioſie fuit mutatꝰ regni ſtatꝰ a bono ī ma luꝫ: ⁊ h̄ ē qd̄ dicit hieremias admi rative.

a Quō obſcura tū ē aurū ꝑ qd̄ itel ligit̄ ſtatꝰ optimꝰ regni ſub ioſia ꝓ pter auri claritatē ⁊ p̄cioſitatem.

b Mutatꝰ ē co lor optimꝰ. q2 rpe ioſie viguit diui nus cultꝰ ⁊ ſub fi lijs ſuiſ idolatria Ja hebꝰ.h̄r. Mu tata ē maſſa bō a. ꝑ quā itelligit̄ io ſias ex q̄ tanꝙ ex maſſa optima ꝓ ceſſerunt filij peſſimi: quod eſt magne admirationis materia: iō ſequit̄. c Diſpſi ſunt lapides ſanctuarij.i.ioſie filij q̄ dicūt̄ la pides ꝓpter obdurationē ī malo. dicūt̄ tn̄ lapides ſanctuarij eo ꝙ pceſſerūt de patre ſanctiſſimo. ⁊ hec ē metaphorica locutio: ſīc frequēter ſit in ꝓphetis: ⁊ iſti tres filij ioſie ſic fuerūt diſpſi: q2 io achaz vinctꝰ ductꝰ fuit in egyptū: ⁊ ibi fuit mortuꝰ. ioachī interfectꝰ ꝓiectꝰ fuit extra portas hierl'm: vt dictū ē.ſ̄.xxij. ſedechias ex oculatꝰ fuit ductꝰ in babylonē: ⁊ ibi mortuꝰ. d Filij ſyō. h̄ ē: de filijs ioſie qui fuerūt nutriti in mōte ſyon vbi erat domꝰ regia. e Inclitī.ꝙtū ad genꝰ. vel q2 ſm̄ p̄ceptū patris nutrie bātur in moribꝰ: ꝙuis ex ſua malicia fuerūt peruerſi. f Amicti auro p̄mo. q2 ad l'raꝫ filij regū a vnfrigiatis veſtibꝰ vtebātur.

g Quō reputati ſūt in vaſa teſtea.i. viliter abiecti: vt pꝫ ꝑ p̄dicta: ſicut fragmenta vaſoꝝ teſteoꝝ proijciūtur in locū immūdum

h Sꝫ ⁊ lamie. Hic ↄ̄ñter hieremias lamētat̄ ppl'i miſeriā: ⁊ ſe cūdo ſubiungit miſerie cauſaꝫ: ibi. Propter pctā. Pria in duas q2 p̄mo lamētat̄ miſeriā famis.ſcd̄o deſtructiōis vrbis: ibi. Cō pleuit. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ beſtie quātūcūꝗ crudeles naturalit̄ diligūt fetꝰ ſuos. ⁊ aliqñ exponūt ſe morti ad defendēdū eos. in obſidione vero hierl'm ꝑ chaldeos tāta fuit fames ꝙ viri ⁊ vxo res abſcōdebāt cibū ⁊ celabāt adinuicē: ſicut fuerat p̄dictum per moyſen Deut̄.xxviij. Nō dedicatꝰ in te inuidebit fratri ſuo ⁊ vxo ri que cubat in ſinu ſuo ne det eis de carnibꝰ filioꝝ ſuoꝝ ⁊c̄. ⁊ eo mō dimittebāt filios ⁊ filias mori fame: cedātes cibū ad mortē ꝓ ꝓriā differēdū: ⁊ iō plāgit hieremias crudelitatē ppl'i ſui maioreꝫ ꝙ̄ beſtiaꝝ dicens. h Sed ⁊ lamie. beſtie ſunt h̄ites faciē mu lieri ſileꝫ. i Nudauerūt mamā. parate nutrire fetꝰ ſuos.

k Filia populi mei crudelis.i. crudelior ipſis. l Quaſi ſtrutio in deſerto. q̄ ponit oua ⁊ abſcōdit in harena: ⁊ ſic dimittit: nec eſt ſolicita de fotu ouoꝝ: nec de educatiōe pulloꝝ ⁊ ſic erant matres in obſidione hierl'm reſpectu filioꝝ: iō ſubdit̄. m Adhe.lin.la ctētis.i. lac ſugētis: ſicut dictū ē.ſ̄.ij.ca. n Ad palatū eꝰ ī ſiti. i. ex nimia ſiti que deſiccat linguā. o Paruuli petierūt panē a patribꝰ ⁊ mrībꝰ. p Et nō erat q̄ frāgeret eis ex cā p̄dicta.

q Qui veſcebātur volup.añ obſidionē. r Interierūt in vijs fame dū quererēt panem. s Qui nutriebātur in croceis.i. in veſtibus ſuauibus ⁊ pulcris: vnde in hebreo habetur. In ſcarleto.

t Amplexati ſūt ſtercora. in hebreo habetur. Fimos ſicut pauperes in hyeme qui veſtimenta nō habēt inuoluūt ſe fimo. v Et maior effecta eſt iniq. quia idolatria que vigebat in iudea: cum ſit directe contra deuꝫ grauius peccatum eſt ꝙ̄ ſodomia. Ra.ſa. exponit hoc d̄ grauitate punitio nis vt ſit ſenſus.

v Et ma.ef.eſt iniquitaſ ⁊c̄.i. grauiꝰ punita ꝙ̄ ini quitas ſodomoꝝ. ⁊ ſub ditur ad hoc ratio prima cum dicitur.

x Que ſubuerſa ē in mo mento.i. nō habens lon gum cruciatū: ſicut iudei in hierl'm obſeſſi. ſcd̄a cū dicitur.

y Et nō cepe. in ea ma. ſ. aduerſarioꝝ: ſodoma eñ fuit ſubuerſa per āge lum: ⁊ ſic bona ciuitaꝫ nō rapuerūt ſibi aduerſarij: ſed bōa hieruſalē rapue runt ſibi chaldei totaliter ⁊ hec fuit vna pēa iudeo rū.ſ. ꝙ aduerſarij ſui gau derent de bonis eoꝝ.

z Candidiores nazarei i. ſacerdotes ⁊ leuite diui no cultui deputati q̄ erāt induti lineis veſtimentis ⁊ albis.

a Niue. emphatica ē lo cutio ad exprimendūꝫ in tenſionē albedinis. ⁊ ad idem facit qd̄ ſubditur. b Nitidiores lacte. rubicūdiores ebore anti quo. hebrei dicunt. Rubicūdiores auro. c Saphyro pulcriores. in h̄ denotatur pulcritudo ornamentoꝝ maxime ſacerdotum. d Denigra ta eſt ſuper carbones facies eoꝝ. pre fame ⁊ miſeria ⁊ ſimiliter eſt hic em phatica locutio ad expreſſionem nigredinis. f Et non ſunt cogniti ī plateis.i. diſtincti ab alijs cōmunibus perſonis. g Adheſit cutis eo rum ⁊c̄. ꝓpter defectum nutrimenti. h Melius fuit occiſis gladio.i. minus male ꝓpter breuiorem cruciatū: vnde Judich.vij. Sit finis no ſter breuis in ore gladij qui longior efficitur in ariditate ſitis.

i Manus mu.miſericordiū.i. que ratōe ſexus ſolent eſſe miſericordes.

k Coxerunt filios ⁊c̄. pre nimia anxietate famis. l Compleuit. Hic cōſequēter hieremias lamentatur miſeriā populi ex deſtructione ciuitaꝫ cū dicitur. Compleuit dn̄s furorem ſuū.i. vindicte ſue effectum.

m Et ſuccē.ignem. in ſyon vbi erat templū ⁊ domicilium regis.

n Et deuo.fundamēta eꝰ.i. ipſius ſyon: quia nō ſolū edificia que erāt in monte ſyon fuerunt combuſta: ſed etiā omnia alia que erant in pede montis ⁊ circa montē: vt habetur ſupra.lij. o Non crediderūt reges terre ⁊c̄. quia ſalomon potentiſſimꝰ hieruſalē murauit ⁊ tā fortiter mu niuit ꝙ inexpugnabilis videbat̄. p Propter peccata. Hic cōſequen ter tangitur predicte miſerie cauſa: ⁊ eſt duplex. ſecūda ponitur: ibi. Cuꝫ adhuc. Una eſt occiſio innocentiū in hieruſaleꝫ: ⁊ maxime tempore ma naſſe: vt habetur.iiij.reg.xxiij. ⁊ hoc fiebat ad inſtinctū ⁊ exhortationeꝫ falſoꝝ ꝓphetaꝝ ⁊ ſacerdotū. vnde ⁊ mortem ipſius hieremie querebant vt habetur ſupra.xxvi. ideo dicitur hic. Propter peccata ꝓphetarū ⁊c̄. ⁊ patet l'ra. q Errauerunt ⁊c̄. l'ra iſta eſt obſcura ⁊ inuoluta ⁊ multi pliciter exponit̄: accipiam illū modū qui mihi videt̄ magis l're cōſonare ſ. vt cōtinuetur l're immediate precedenti: que loquitur de punitione ini qua innocentiū: quoꝝ aliqui occidebātur: quidā excecabantur: ⁊ ꝙtum ad iſtos dicitur. q Errauerūt ce.i. iuſti nequiter excecati. r Pollu ti ſunt ſan.ſ. alioꝝ iuſtoꝝ: q2 nō videntes ponebāt pedes ſuos ita in ſan guine ſicut in alijs locis. s Cūꝗ no.po.ſ. recte incedere: aliqui libri habēt hic additū. Jurrare.ſ3 nō ē in heb. nec in libris correctis.

t Tenuerūt laci.ſu.i. apprehēdere tentauerūt oras veſtimētoꝝ viderū: vt ſic exirēt d̄ loc̄ ſāguine replet̄: ⁊ ipſi vidētes ⁊ maxie ꝓphete falſi ⁊ ſa cerdotes nō ꝑmittebāt dicētes, v Rec.pol. q2 ꝙuis ſm̄ veritatē eēnt

Verſicles (main text):

nū: mutatꝰ[b] ē color optimus: diſp ſi[c] ſunt lapides ſanctuarij in capite oīuꝫ plateaꝝ. Beth. Filij[d] ſyon in cliti[e] ⁊ amicti[f] auro p̄mo: quō[g] repu tati ſūt in vaſa teſtea opꝰ manuū fi guli. Gymel. Sꝫ[h] ⁊ lamie nuda uerūt mamā[i] lactauerūt catulos ſu os. Filia[k] ppl'i mei crudelis: q̄ſi[l] ſtru tio in deſerto. Deleth. Adheſit[m] lingua lactētis ad[n] palatū eꝰ in ſiti. Paruuli[o] petierūt panē: ⁊[p] nō erat qui frāgeret eis. He. Qui[q] veſce bātur voluptuoſe: interierūt[r] ī vijs q[s] nutriebātur in croceis: amplexa ti[t] ſunt ſtercora. Uau. Et[v] maior effecta ē iniqtas filie ppl'i mei pctō ſodomoꝝ: que[x] ſubuerſa ē ī momē to ⁊[y] nō ceperūt in ea manus. Zai. Cādidiores[z] nazarei eꝰ niue[a] niti diores[b] lacte: rubicūdiores ebore antiq̄[c] ſaphyro pulcriores. Heth Denigrata[d] eſt ſup carbones faci es eoꝝ: ⁊[f] nō ſūt cogniti in plateis. Adheſit[g] cutis eoꝝ oſſibꝰ: aruit et facta ē q̄ſi lignū. Teth. Melꝰ[h] fu it occiſis gladio q̄ꝫ iterfectis fame qm̄ iſti extabuerūt ↄſūpti a ſterilita te terre. Joth. Manꝰ[i] mulieꝝ mi ſericordiuꝫ coxerūt[k] filios ſuos: fa cti ſunt cibꝰ eaꝝ in ↄtritiōe filie po puli mei. Caph. Compleuit[l] dn̄s furorē ſuū: effudit irā indignatiōis ſue. Et[m] ſuccēdit ignē in ſyon: et[n] deuorauit fūdamēta eꝰ. Lamech Nō[o] crediderūt reges terre ⁊ vni uerſi habitatores orbis: qm̄ ingre deretur hoſtis ⁊ inimicus per por tas hieruſaleꝫ. Mem. Propter[p] peccata ꝓphetaꝝ eius ⁊ iniquita tes ſacerdotum eiuſ: qui effuderūt in medio eius ſanguinem iuſtorū. Nun. Errauerūt[q] ceci in plateis:

iuſti:tñ a malis reputabãť iniqui. x Noli.tã.ſ.nos ne malicia veſtra inquinemur. ⁊ p hũc modũ de talib⁹ dr̃ Eſa.lxv.q̃ dicũt: Recede a me: no appropinquas mihi:q2 immũdus es. y Iurga.q̃ppe ſunt.non.n.ſufficiebat falſis ꝓphetis ⁊ ſacerdotib⁹ iuſtos affligere factis:ſʒ etiã affligebãt verbis iniurioſis:⁊ q2 tale facin⁹ erat execrabile etiam apud gentiles ad quorũ noticiã deuenit h̃ execrabile factũ:iõ ſubditur.

z Dixe.iter gẽ.dictũ crimẽ deteſtãtes. a Nõ addet vl.ſ.de⁹ iudeoꝝ. b Ut ha.in eis.ꝓp maliciã ipſoꝝ: iõ ſubditur. c Fa.do.⁊c. In hebr̃. Ira dñi.ē m̃ cadẽ ſnia. d Diuiſit eos .i.in diuerſis terris diſpſit. e Nõ ad.vt reſp.eos.reducẽdo eos ad terrã ſuã. f Fa ci.ſacer.ſ. honoꝝ de quoꝝ numero erat hiere. cuius v̱ba increpatiua nõ receperũt ſʒ m̃ta obprobria ⁊ vituperia ei intulerunt vt pʒ p ſupra dicta i plurib⁹ locis: ⁊ idẽ faciebãt de alijs iuſtis. põt etiã h̃ lr̃a alit̃ expoñi referendo eã ad chaldeos q̃ ꝓp maliciã iudeoꝝ ab eis cognitã:vt p̃dictũ ē:ſic ↄtẽpſerũt totũ ppl̃m q̃ nõ deferebant alicui ratione ordinis aut etatis.

polluti^f ſunt ſanguine. Cũq3^s non poſſent tenuerunt^t lacinias ſuas. ſamech. Recedite^u polluti clamauerũt eis:recedite:abite:nolite^x tãgere. Iurgati^y q̃ppe ſũt:⁊ cõmoti dixerũt^z inter gẽtes nõ^a addet vltra vt^b hitet i eis. Ain. Facies^c dñi diuiſit^d eos:non^e addet vt reſpiciat eos. Facies^f ſacerdotũ nõ erubuerũt neq3 ſenũ miſerti ſunt. Phe. Cũ^a adhuc ſubſiſteremus defecerũt^b oculi nr̃i ad^c auxiliũ nr̃ʒ vanũ: cũ^d reſpiceremꝰ attẽti ad^e gẽtẽ que ſaluare nos nõ poterat. Sade. Lubricauerũt^f veſtigia nr̃a i itinere platearũ nr̃arũ appropinquauit^g finis nr̃. ↄpleti ſũt dies nr̃i:q2 vẽit finis nr̃.

a Cũ adhuc. Hic ponitur ſcd̃a cã p̃dicte miſerie iudeoꝝ q̃ fuit vana ↄfidentia in auxilio egyptiorũ vt frequẽter dictũ ē.s̃. ⁊ h̃ ē qd̃ dr̃. Cũ adhuc ſubſiſteremꝰ.i.anteq̃ ciuitas eẽt capta. b Defecerũt oculi nr̃i.expectãdo cum magno deſiderio. c Ad auxiliũ nr̃m vanũ.i.ad exercitũ egyptioꝝ. d Cũ reſpiceremꝰ attẽti.ad videndũ ſi veniret ad leuãdũ obſidionẽ chaldeoꝝ. e Ad gentẽ que ſaluare nos nõ poterat:q2 ſicut dcm̃ ē.s̃.xxxvij. cũ exercitꝰ egyptij eẽt in via veniẽdi in auxiliũ iudeoꝝ:redijt in egyptũ timore chaldeorũ ſibi occurrentiũ. f Lubricauerũt veſtigia nr̃a ⁊c. partim timore: partim fame:q2 timidi ⁊ fame ↄſumpti nõ incedũt firmiter ſed lubricando.
g Appropinquauit finis nr̃.i.mors:q2 multi fuerũt occiſi:⁊ reliq̃ captiuati:q̃ captiuitas ē mors ciuilis. h Velociores fue.pſecu.no.aquil. q.d. pauci aut nulli poterãt effugere ab eis. i Sup mõtes pſecuti ſũt nos.vbi credebamꝰ eẽ tuti ꝓpter inacceſſibilitatẽ loci. k In deſerto inſidiati ſũt nob.q.d.nõ patebat nobis aliq̃s locꝰ fugiẽdi. l Spũs Hic ↄñr hieremias lamẽtať ioſie mortẽ. Circa qd̃ ſciẽdũ q̃ ſcd̃m hebreos iſta ē lr̃a. Spũs naris nr̃e chriſtꝰ dñi captꝰ ē in foſſis eoꝝ. qd̃ ſic exponiť Spũs naris nr̃e ⁊c.ſʒ in hoib⁹ reſpiratio fiat p os ⁊ p nares: tñ illa q̃ fit p nares ē melior: ſcd̃m philoſophũ:talis aũt reſpiratio ē vite hũane ſaluatio:q2 ipſa deficiẽte deficit vita:dicit ergo hiere. in pſona ppl̃i iude.
l Spũs naris nr̃e.i.rex ioſias ex tua bonitate ⁊ prudentia ↄſeruator vite nr̃e. m Chriſtꝰ dñi.i.vnctꝰ in regẽ ex ordinatione diuina. n Captꝰ ē in foſſis eoꝝ.ſ.egyptioꝝ. dicit.n.Ra.ſa.q̃ cũ ioſias iret ad pugnandũ ↄ regẽ egypti:⁊ nollet a pugna recedere: vt hr̃.iiij. Reg.xxiij.⁊.ij.paralip.xxxv. Egyptij fecerũt foſſas ꝓpe ſuũ exercitũ:vbi iudei debebãt eos aggredi:que erãt opte deſup:⁊ exercitꝰ ioſie illuc veniẽs p foſſas illas deceptꝰ fuit ſtatim debellatꝰ. ⁊ ioſias letaliter vulneratꝰ:⁊ ex vulnere poſtea mortuꝰ. o Cui diximꝰ.i.de quo viuẽte diximus. p In vmbra tua.i.ſub ꝓtectiõe tua. q Viuemꝰ in gẽtib⁹.i.ſecuri ab impugnatiõe gẽtiũ q̃ circa nos habitãt. Expoſitores vo latini dicũt cõiter q̃ hiere.h̃ ꝓphetauit de morte dñi nr̃i heſu chriſti:⁊ ſcd̃m h̃ h̃ ē lr̃a. Spũs oris nr̃i chriſtꝰ dñs ⁊c. Circa qd̃ ſciẽdũ q̃ vbi habemꝰ h̃ dñs:i hebr̃. hr̃ nomẽ dñi Tetragrãmaton qd̃ nõ põt dici d̃ aliq̃ in noiatiuo caſu:niſi de deo vero. verũtñ q2 illud nomẽ ē indeclinabile: ſicut ⁊ alia noia hebraica idifferẽť accipiť i caſu noiatiuo ⁊ gtõ:⁊ reliq̃s:ſicut h̃ noia cornu ⁊ gelu i latino ⁊ iõ ſcd̃m q̃ iſte paſſus exponiť de Ioſia q̃ fuit hõ purꝰ nõ põt dici deo i noiatiuo caſu:ſʒ bñ põt ꝓut exponiť de chriſto q̃ ē verꝰ hõ ⁊ verꝰ deꝰ in vno ſuppoſito:⁊ ſic ē ſenſus. Chriſtꝰ dñs.i.heſus verꝰ hõ ⁊ verꝰ deus. Qui ē ſpũs oris nr̃i.i.nos viuificãs:in reſpiratiõe ſue grẽ. Captus ē in pctĩs nr̃is.i.iudeis traditꝰ ꝓpter pctã nr̃a occidẽda. Cui diximꝰ i vmbra tua viuemꝰ in gẽtib⁹, loquebať.n.hieremias in pſona ppl̃i vt p̃dictũ ē

vidit aũt hiere. aliq̃s de iudeis fidẽ chriſti recepturos:⁊ per ↄñs ſub vmbra eiꝰ victuros cũ gẽtib⁹ fidẽ chriſti recipiẽtib⁹ ſub noie chriſtiano. vidit etiã alios in infidelitate pmãſuros ⁊ iſtos etiã vidit victuros int̃ chriſtianos tpalit̃ ſub vmbra chriſti. vna eñ cauſa quare ſic permittuntur viuere eſt vt chriſtiani per p̃ſentiã iudeoꝝ magis habeãt memoriã chriſti: ſicut diffuſius dictũ fuit ſuper illud pſ.lviij. Deꝰ oñdiſti mihi ſup inimicos meos ne occidaſ eos ne q̃n obliuiſcantur ppl̃i mei ⁊c.

Coph. Velociores^h fuerũt pſecutores nr̃i aq̃lis celi ſup^i mõtes pſecuti ſũt nos:in^k deſerto iſidiati ſũt nobis. Res. Spũs^l oris nr̃i chriſtꝰ^m dñs captꝰ^n ē in pctĩs nr̃is:cui^o diximus in^p vmbra tua viuemꝰ^q in gẽtib⁹. Sin. Gaude^r ⁊ letare filia edom que^ſ hitas i terra hus. Ad^t te q̃ʒ pueniet calix:iebriaberis^u atq3^x nudaberis. Thau. Cõpleta^y ē iniq̃tas tua filia ſyon non addet^z vltra vt^a trãſmigret te. Viſitabit^b iniquitatẽ tuã filia edom diſcooperiet^c peccata tua.

Oratio hieremie. .v.

r Recordare^a dñe qd accidenit nob: intuere ⁊ reſpice ob

r Gaude. Poſtq̃ poſita ē hieremie lamẽtatio: h̃ in fine ponitur ↄ aduerſarios inuectio:⁊ dicit h̃ Ra.ſa.q̃ hiere.hic ꝓphetizat d̃ deſtructiõe romani imꝑij:eo q̃ deſtruxit templus ⁊ captiuauit ppl̃m iudeoꝝ tẽpe Tyti ⁊ Veſpaſiani.⁊ ſic p filiã edom intelligiť Roma ſeu populus romanus cum dicitur. Gaude ⁊ letare filia edom ⁊c. quaſi dicat. gaudiũ iſtud qd̃ habuiſti de deſtructiõe ciuitatis ⁊ tẽpli in triſticiã tuã ↄuertetť. Ad te quoq3 pueniet calix vindicte diuine. Sed iſta expoſitio nõ videť rõnabilis:q2 edom alio noie dicitꝰ ē eſau. Gen.xxv. ⁊ ſic edom deſcẽdit de ſem filio noe p yſaac cuiꝰ filius fuit Eſau. tota aũt europa i qua ē roma dr̃ populata fuiſſe a filijs iaphet:ꝓp qd̃ nõ vr̃ rõnabiliter dictũ:q̃ p edom ſignificetur romanũ iperiũ. ꝓpter qd̃ dicũt doctores nr̃i q̃ p filiã edom intelligiť ipſa idumea ab ipſo Eſau ꝓut dictꝰ ē edom denoiata: ⁊ inuehiť hic ꝓpheta ſpãlit̃ ↄ idumeos q̃ debuerãt diligere filios iſrl̃ eo q̃ deſcenderũt a duob⁹ fratribus vterinis ſcʒ Iacob ⁊ Eſau. ⁊ ipſi magis ẽcõuerſo habuerũt eos odio:⁊ in deſtructiõe hierl̃m fuerũt cũ chaldeis gaudẽtes de illa deſtructiõe:iõ dr̃ h̃.
r Gaude ⁊ letare filia edom. q̃ſi diceret. iſta leticia tanq̃ iniuſta in triſticiã ↄuertetť. ſ Que habitas in terra hus. iſta hus nõ ē illa de qua natꝰ fuit iob: vt hr̃ Iob.i. ſʒ alia euſdẽ nois q̃ñ in regno idumee. frequẽter.n.in ſcriptura reperiť q̃ due ciuitates vl̃ loca in diuerſis regnis poſita eodẽ noie equiuoce nominãtur.
t Ad te q̃ʒ pueni. calix.i.pena diuine vltionis. u Inebriaberis.i.ad plenũ punieris. x Atq3 nudaberis. honore ⁊ alijs bonis. y Cõpleta ē iniq̃tas tua filia ſyon.i.cõplebiť in fine.lxx. annoꝝ:q2 tũc reuerteris ad terrã tuã: cõpleta captiuitatis tue pena:q̃ p iniq̃tatib⁹ tuis ē tibi inflicta. z Nõ addet vltra.ſ.dñs
a Ut trãſ.te.d̃ terra tua ejiciẽdo:ſubintelligiť tñ ↄdino ſʒ ſi adhereas ⁊ ſeruias fideliter dño deo tuo: q2 iſte ꝓmiſſiões diuine intelliguntur ſub ↄditiõe:ſicut dictũ ē.s̃.xviij. ⁊ ita factũ ē q2 filij iſrl̃ nõ fuerũt deiecti de terra illa donec negauerũt dñm ſuũ heſum chriſtũ corã pylato dicẽtes. Nõ habemꝰ regẽ niſi ceſarem. Iob.xix. eiꝰ mortẽ inique ꝓcurãtes:ꝓpt̃ qd̃ p romanos fuerunt partim occiſi:⁊ ptĩs captiuati. b Viſitauit iniq̃.tuã filia edõ. eã iuſte puniẽdo. c Diſcooperiet pctã tua.pena manifeſtã eius inferẽdo:⁊ loquiť de futuro p modũ p̃teriti ꝓpter certitudinem ꝓphetie.

Capitulum.v.

Recordare. Poſita lamẽtatiõe. Hic vltimo poniť oꝛõi qua hieremias replicat multiplicẽ ppl̃i ſui miſeriã ad ꝓuocãdũ diuinã miſericordiam. ⁊ diuidiť in duas ptes:q2 p̃mo explicat miſeriã ex pte captiuatiõis ppl̃i. ſcd̃o ex pte deſtructiõis regni ⁊ tẽpli ibi Cecidit corona. Circa p̃mũ dicit. a Recordare d̃o.i.ex tua pietate nr̃e miſerie ↄdeſcẽde:nõ eñ obliuio ⁊ recordatio hñt ꝓprie locũ in deo ſʒ ad modũ recordantis alicuiꝰ miſeri ſe hʒ q̃n auxiliũ p̃bet. b Hereditas no. ver.ē ad alienos, qd̃ erat captiuatis

magna pena. maxime q2 illa terra fuerat pr̄ib⁹ eoꝝ a deo ꝯceſſa.
c Pupilli facti ſum⁹ ꝛc̄. viri em̄ bellatores mortui fuerāt ꝛ occi-ſi ꝑ maiori pte: ꝛ ſic filij remāſerāt pupilli: ꝛ matres vidue. Sci-endū em̄ ꝙ pupill⁹ ꝓprie ē q̄ caret mr̄e: orphan⁹ ṽo pr̄e. vnum tn̄ frequēter accipitur ꝑ alio. d Aquam no. pecu. bibi ꝛc̄. quia

exiſtētes i terra ba-bylonia nō ꝑmit-tebāẜ vti cōib⁹ ve-aq̄s ꝛ nemoribuſ libere ſicut baby-lonij: ſed emebāt talia ſicut ſerui.
e Ceruicib⁹ no. mīa .i. de āputa-tōe capitum no-ſtroꝝ.
f Laſſis non da-baẜ requies. quia babylonij coge-bāt eos ad labo-rē vltra modum. Cōſequēter expli-cat miſeriā q̄ fuit añ deſtructionē ciuitatis cū d̄r.
g Egypto dedi. ma. ꝛ aſſyrijs. q̄a aliq̄n ꝯfederaue-rūt ſe cuꝫ iſtis: ꝛ ali-q̄n cū illis: vt poſ-ſent tutari ꝯ inſul-tū regis babylo-nis: ꝛ ſic poſſēt co-lere terrā ſuaꝫ ad

probriū nr̄m. Hereditas[b] nr̄a v̄ſa ē ad alienos: dom⁹ nr̄e ad extrane-os. Pupilli[c] facti ſum⁹ abſq3 pr̄e: mr̄es nr̄e q̄ſi vidue. Aquā[d] noſtrā pecunia bibim⁹ ligna nr̄a ꝓcio cō-parauim⁹. Ceruicib⁹[e] nr̄is minaba-mur: laſſis[f] nō dabaẜ reqes. Egy-pto[g] dedim⁹ manū ꝛ aſſyrijs: vt ſa-turaremur pane. Pr̄es[h] nr̄i pecca-uerūt ꝛ[i] nō ſūt: ꝛ[k] nos iniqtates eo-rū portauim⁹. Serui[l] dn̄ati ſūt nr̄i: nō fuit q redimeret de manu eorū. In[m] aīab⁹ nr̄is afferebam⁹[n] paneꝫ nob: a[o] facie gladij i deſerto. Pel-lis[p] nr̄a q̄ſi cliban⁹ exuſta ē: a[q] facie tēpeſtatū famis. Mulieres[r] in ſyō humiliauerūt: ꝛ virgines ciuitati-bus iuda. Pricipes[s] manu ſuſpē-ſi ſunt: facies[t] ſenū non erubuerūt.

habendum victum de terre naſcentibus. h Patres no. pecca. patrō multiplicis idolatrie. i Et nō ſūt. ſup terrā viuentes.
k Et nos iniq. eo. portaui. ꝓpter. n. iniquitates factas tpe ma-naſſe regis fuit deſtructa ciuitas ꝛ ppl's ciuitatis captiuatꝰ: vt h̄r. iiij. Reg. xxiij. Qui lōge añ captiuitatē mortu⁹ fuit ꝛ alij euſ dē tpis: ſꝫ tn̄ puniūẜ filij ꝑ parētib⁹ tpaliter ꝛ maxie q̄n ſunt imi-tatores patrenoꝝ ſcelerū ſicut fuit in ꝓpoſito. l Serui dn̄ati ſūt nr̄i .i. illi q̄ pri⁹ ſolebāt ſeruire nobis. tpe. n. dauid ꝛ ſalomōis idumei ꝛ alij ppl'i circa iudeā habitātes erāt tributarij regis iu-dee: ſꝫ capta ciuitate multi d̄ iudeis facti ſunt eis ſerui: q2 in illa captione fuerūt cū babylonijs: ꝛ ſic habuerūt prē aliquaꝫ de ca-ptiuis. m In aīab⁹ no. i. in periculo vite nr̄e. n Affereba. pa. no. i. victū nr̄ꝫ: cui⁹ cā ſubdiẜ. o A facie gla. in deſerto. vbi ponebāẜ inſidie ad nos ſpoliādū ꝛ interficiēdū. p Pellis no. q̄ſi cliba. exuſta ē. i. exiccata ꝛ denigrata. q A fa. tēp. fa. ex de-fectu. n. nutrimēti cutis deſiccaẜ ꝛ nigraẜ. r Mulie. in ſyō hu-milia. ſ. chaldei ꝛ alij aduerſarij nr̄i eis abutēdo etiā i loco ſacro ꝛ multo fort⁹ in alijs: iō ſequiẜ. Virgines ꝛc̄. s Pricipes ma-nu ſuſpēſi ſūt. q2 aliq̄ d̄ ꝑncipalib⁹ ppl'i ex q̄ꝝ ꝯſilio rebellauit ſe-dechias in deteſtationē facti fuerūt patibulis ꝑ man⁹ eoꝝ affixi.
t Facies ſe. nō erubuerūt. nō ꝑcētes eis rōne ꝑuecte etatis. in he-breo h̄r. Mola onerati ſūt facies ſenes ꝛc̄. qd̄ exponens Ra. ſa. dicit ꝙ cū duceréẜ captiui in babylonē illi q̄ ducebant eos coge-bāt eos ad portādū molas ad terendū bladū ꝛ ſilia: q̄b⁹ idige-rent eo⁹: nec in hoc deferebāt alicui ꝓpter ſenectutē. v Adole-ſcē. impudi. abuſi ſūt. vicio ſodomitico. x Et pue. in ligno cor-rue. q2 aliq̄ eoꝝ fuerūt ſuſpēſi vt dicitẜ aliq̄. in hebꝯ. ſic h̄r. Et pue-ri in ligno debilitati ſunt: qd̄ exponit Ra. ſa. de iuuenib⁹ q̄ pote-rāt aliqd̄ pōdus portare: ꝛ illis imponebāẜ ligna portāda in iti-nere ſicut vīris grauiora vt dictū eſt. y Senes defe. de por. ſ. hieru'm ꝛ aliaꝝ iudee ciuitatū: vbi añ deſtructionē ſedebāt ſenes antiquitus ad iudicādū. z Iuue. de cho. pſallentiū. q2 plus erāt trucidati: ꝛ prim captiuati: ꝓpter qd̄ ſubdiẜ. Defecit gaudiū cor-dis nr̄i ꝛc̄. ꝛ pꝫ l'ra. a Cecidit. Hic ꝯñr explicat miſeriā ex de-ſtructiōe regni: cū d̄r. Cecidit corona. ꝛ ſubdiẜ cā. b Ue no. q2 pec. q̄ſi diceret. hoc malū ꝛ alia ꝓpter pctā nr̄a incurrimus.
c Ideo cōte. ſunt oculi no. ex ꝯtinuo fletu. Cōſequēter explicat miſeriā ex deſtructiōe tēpli cū d̄r. d Propter mō. ſyon. i. ꝓpter

tēplū i mōte ſyon edificatū. e Uulpes am. in eo. i. in ruinis tēpli: q̄ ſo-lent habitare in locis deſertis. f Tu aūt do. ꝑma. in eter. ꝛc̄. q. d. lꝫ tē-plū ſit deſtructū qd̄ dicebaẜ ſedes tua: eo ꝙ ibi erat ꝓpiciatoriū: tn̄ ꝑma-net firmū ſoliū tuū in celo vbi ꝑncip'aliter reluceẜ tuū dn̄iūꝫ: ꝛ iō ꝯuertit ſe hieremias ad implorandum dei miſericordiam dicens.

Adoleſcētib⁹[v] impudice abuſi ſūt ꝛ[x] pueri in ligno corruerunt. Se-nes[y] defecerūt de portis iuuenes[z] de choro pſallentiū. Defecit gau-diū cordis nr̄i: v̄ſus ē in luctū cho-rus nr̄. Cecidit[a] corona capitiſ no-ſtri: ve[b] nob q2 peccauim⁹. Pro-pterea meſtū factuꝫ ē in dolore cor noſtrū: iō[c] ꝯtenebrati ſūt oculi nr̄i. Propter[d] mōtē ſyon q2 diſperijt vulpes[e] ābulauerūt in eo. Tu[f] aūt dn̄e in eternū ꝑmanebis: ſoliū tuū in generatōe ꝛ generationē. Qua-re[g] in ꝑpetuū obliuiſceris nr̄i: dere-linques nos in lōgitudinē dierum. Cōuerte[h] nos dn̄e ad te ꝛ cōuerte-mur: innoua[i] dies nr̄os ſicut a prin-cipio. Sed[k] proijciēs repuliſti nos irat⁹[l] es contra nos vehementer.

g Quare in ꝑpe. obli. no. ꝛc̄. q. d. nō decet tuaꝫ clementiam: iō ſubditur.
h Cōuer. nos do. ad te ꝛ cōuer. q2 debita cōuer-ſio liberi arbitrij ad deū: ꝓſuppōit inſtinctū diuinū q̄ d̄r grā ꝑueniēs. i In-noua dies no. ſicut a pri-cipio. q2 i mirabilib⁹ tuis introduxiſti nos in terraꝫ ꝓmiſſiōis. k Sꝫ ꝓij-ci. repu. nos. in captiuita-tē eijciēdo. l Irat⁹ es ꝯ nos ve. puniēdo vltra id qd̄ poſſum⁹ ſuſtinē: lꝫ hec pena nō excedat ordi-nē iuſticie. q. d. reſpice noſ oculo pietatis ꝛ miſcdie: q2 tibi ꝓpriū ē miſereri ꝛ ꝑcere: qui viuis ꝛ regnas deus in ſecula ſeculorum Amen.

Incipiūt additiones Pauli burgeñ. ſup librū Trenoꝝ Hieremie.

In cap. i. vbi d̄r in po-ſtil. Quō ſedet.

Additio.

Licet liber iſte cōpetenter exponatur ad planum l're ſenſum a po-ſtillatore: tn̄ magiſter petrus aureoli notabilius videtur illum ex-ponere in quodā ꝯpēdio ſacre ſcripture: ꝛ q2 illud ꝯpendiū nō h̄r cōiter iō de hoc nō me expedio remittēdo ad ip̄m: ſꝫ ſuā expoſitionē interpoſui inter additiōes: lꝫ nō eā ponēdo oīno ſub ꝓprijs v̄bis: ſꝫ q̄nq3 aliquod modicū mutādo addēdo ſeu diminuēdo ꝓut viſuꝫ fuerit. Et notādū ꝙ in hac expoſitiōe nō ꝑcediẜ ad ſingula v̄ba l're exponēda: ſꝫ ſolū ad ꝑn-cipale intentū cuiuſlibet v̄ſus: relictis alijs induſtrie ſtudētis. tum q2 li-ber iſte metrice ꝑcedit vt poſtillator dicit: ꝛ cōiter teneẜ. in ꝓceſſu aūt me-trico nō ſingula v̄ba ſūt pōderāda. ſepe em̄ eadē replicat auctor vl' alia introducit ꝓut metrico modo ꝯgruit: ſꝫ illa tn̄ ſūt exponēda q̄ ꝑncipali-ter intēdūtur. tū q2 illa q̄ in hac expōne relinquūẜ pn̄t h̄ri ex poſtilla ſuo mō ꝓut ad ꝓpoſitū ptinēt exponēda. Primo g̃ ſꝫ ꝑdictū doctorē liber iſte in q̄nq3 ptes diuidiẜ. In quaꝝ ꝑma ꝓpheta ꝑncipaliter lamētaẜ de-ſtructionē ciuitatis hier'lm: q̄ q̄dē ꝑs ꝯtineẜ i ꝑmo ca. alphabetico. Qd̄ incipit. Quō ſedet ꝛc̄. In ſcd̄a lamētaẜ ꝑncipalr̄ deſtructionē toti⁹ po-puli iſrl' ꝛ toti⁹ regni: que incipit in ſcd̄o ca. Quō obtexit. In tercio vero more ꝓphetico ꝯuertit ſe ad chriſtū ꝛ lamētaẜ de ſeipo q̄ſi inducēs perſo-nā chriſti: qua rōne aūt hoc ſit hic introductū diceẜ in ꝑncipio tercie par-tis q̄ incipit tercio ca. ibi. Ego vir videns. In q̄rta aūt pte lamentaẜ ꝑnci-paliter de deſtructiōe ſanctuarij ꝛ tēpli: q̄ incipit in q̄rto ca. ibi. Quō ob-ſcuratū ē auꝝ. In q̄nta aūt pte fundit orōnes iploratiuā ad diuinā mi-ſericordiā ꝓuocādā q̄ incipit in q̄nto ca. ibi. Recordare dn̄e. Primū g̃ ca-pitulū qd̄ ꝑncipaliter referẜ ad ciuitates hier'lm: q̄ erat caput regni: diui-diẜ in duas ptes ꝑncipales. Primo nāq3 ꝓpheta admirādo lamētatur deſtructionē hier'lm: q̄ſi loquēs ad ſeip̄m. Scd̄o vero ipſamet ciuitas la-mentaẜ ſeipſam q̄ſi ꝓuocādo alios ad ꝯpatiēdū ſibi. Scd̄a icipit in. xij v̄ſu vbi d̄r. O vos oēs q̄ tranſitis ꝑ viā ꝛc̄. Prima ps ꝯtinet xi. v̄ſus ſm xi. excellētias ciuitaẜ hier'lm ſup quarū amiſſione deſolabiliter hiere. eaꝫ lamentaẜ. Excellit nāq3 ciuitas hier'lm alias ciuitates in auctoritate: q2 multis ciuitatib⁹ ꝛ terris dn̄abaẜ ſaltē tpe dauid ꝛ ſalomōis qd̄ deplo-rat in ꝑ v̄ſiculo dicēs. Quō ſedet ſola ꝛc̄. ꝛ ſequiẜ. Pricepꝭ ꝓuinciaꝝ fcā ē ſub tributo. Excellit etiā in leticia ꝛ iocūditate maxie tpe ꝑdictoꝝ regū qd̄ deplorat in ſcd̄o v̄ſiculo dicēs. Plorās plorauit. ꝛ ſequiẜ. Nō ē q̄ cō-ſoleẜ eā. Tercio excellit in ſecuritate: ita vt de alijs terris ad eā ꝯuenirēt ꝓpter ſecuritatē q̄ excellētia v̄r ſeq̄ ad ꝑdictas duas: q̄ q̄dē excellētia de-ploraẜ in tercio v̄ſiculo vbi d̄r. Migrauit iudas ꝓpter afflictionē. ꝛ ſe-quiẜ. Oēs ꝑſecutores ei⁹ apprehēderūt eā. Excellit q̄rto in ſolēnitatib⁹

⁊ celebritatib⁹ diuinis: q; ter in anno debebat ppl's cōuenire in hierl'm ad celebrāda diuina feſta: qđ deplorat in q̄rto v̄ſiculo dicēdo. Vie ſyō lugent: eo ꝙ nō ſint qui veniāt ad ſolēnitatē. Excellit q̄nto in pace ⁊ trāquillitate: q; lȝ tantus ppl's ibi ꝯcurreret pſertim in p̄dictis feſtis: tñ erat inter eos trāquillitas pacifica: vt pȝ tpe ſalomonis: qđ deplorat in q̄nto v̄ſiculo dicēs. Facti ſunt hoſtes ei⁹ in capite. Excellit ſexto in fortitudine militū ⁊ ꝓbitate: vt pȝ pſertim tpe dauid: qđ ad magnū decorē policie ptinet. decet. n. ſm legiſtas imparorā maieſtatē ēē armis decoratā: qđ deplorat in. vi. v̄ſiculo. d. Egreſſus ē a filia ſyon oīs decor ei⁹: facti ſunt p̄ncipes ei⁹ velut arietes ⁊c. ⁊ ſequiꝫ. Et abierūt abſq; fortitudine. Excellit ſeptimo in multiplici ꝓſpitate ⁊ diuitiaꝝ copioſitate. erat eñ tpe ſalomonis copia auri ⁊ argenti q̄ſi ferri: vt pȝ in. iij. Reg. qđ deplorat in. vij v̄ſiculo. d. Et recordata ē hierl'm dieꝝ afflictiōis ſue. In heb. hr̄. Dieꝝ paupertatis ſue. ⁊ ſequiꝫ. Et oīuȝ deſiderabiliū ſuoꝝ ⁊c. Excellit octauo in laudis p̄conio ⁊ famoſitate: noiabaꝫ. n. in cūctis regnis: ita vt regina ſaba veniret de fimb⁹ terre audire ſapiam Salomōis: qđ deplorat in octauo v̄ſiculo. d. Peccatū peccauit hierl'm. ⁊ ſequiꝫ. Oēs q̄ glorificabāt eā ſpreuerūt eā. Excellit nono in pulcritudine ⁊ formoſitate: erat eñ pulcerrime edificata: qđ deplorat in nono v̄ſiculo. d. Sordes ei⁹ in pedib⁹ ei⁹. ⁊ ſequiꝫ. Depoſita ē vehemēt. i. deformata. Excellit decimo in cerimoniaꝝ ſcitate. ita vt nō pmitteref aliq̄s gētilis ingredi infra tēplū: qđ deplorat in decimo v̄ſiculo. d. Manū ſuā miſit hoſtis: ⁊ ſequiꝫ. Vidit gētes ingreſſas ſanctuariū ſuū de qb⁹ p̄ceperas ne intrarēt in eccleſiā tuā. Excellit vndecimo in copia panis ⁊ ſaturitate. put in mltis locis ſacre ſcripture illa terra ꝯmēdaꝫ: qđ deplorat in. xi. verſiculo. d. Oīs ppl's ei⁹ gemēs ⁊ querēs panē. Deinde incipit ſcđa ps p̄ncipal' lamētatiōis h⁹ p̄mi cap. in qua poſtq̄ ꝓpha lamētat⁹ ē ciuitatē deſtructā introducit ciuitatē lamētantē ſeipam. ⁊ incipit. xij. v̄ſu. ſ. ibi. O vos oēs ⁊c. ibi eñ loquiꝫ ciuitas inuocās alios ad ſibi cōpatiēdū: q̄ ps diuidiꝫ i q̄tuor ptes p̄ncipales. Primo nāq; lamētaꝫ immēſitatē ſue miſerie: ⁊ h i q̄tuor p̄mis v̄ſiculis ſub ſilitudine quatuor modoꝝ hoīuȝ q̄ ꝯſueuerūt oīa ſpoliare. Dicit eñ in p̄mo v̄ſiculo dñm ſe habuiſſe ad ip̄az iſtar vindemiatoris q̄ nihil in vinea relinquit: de q̄ dicit. O vos oēs q̄ trāſitis p viā. ⁊ ſequiꝫ. Mī vindemiauit me vt locut⁹ ē dñs. In ſcđo dicit deuȝ ſe habuiſſe ad ip̄am adinſtar incendiarij ⁊ venatoris. incēdiari⁹. n. conſueuit totū cōburere: ⁊ venator q̄cq̄d capit in rhetī mactare ſeu occidē: ⁊ de hoc dicit in ſequēti v̄ſu. De excelſo miſit ignē in oſſib⁹ meis ⁊ ſic incēdiarius. Expādit rhete pedib⁹ meis. ⁊ ſic venator. In tercio dicit deū ſe habuiſſe ad ip̄am adinſtar ligātis captū p manū ⁊ collū: ſic ꝙ nullo modo poſſit euadere de q̄ dicit in ſequēti v̄ſiculo. Vigilauit iugū iniquitatum meaꝝ in manu ei⁹ ꝯuolute ſūt ⁊ impoſite collo meo. ⁊ ſequiꝫ. Dedit me dñs in manu de qua nō potero ſurgere. In quarto dicit deū ſe habuiſſe ad ip̄am ad modū calcātis in torculari qui nullū humorē relinquit in vua. de quo dicit i ſequēti v̄ſiculo. Abſtulit oēs magnificos meos dñs ⁊c. Torcular calcauit dñs ⁊c. ⁊ ſic ſub quatuor metaphoris p̄dictis lamentata ē ſue miſerie magnitudinē. In ſcđa v̄o pte lamētat ſup implacabilitate diuine iracūdie: ⁊ h in duob⁹ v̄ſiculiſ. In p̄mo nāq; oñdit ꝙ ipſa nō pōt deū placare lachrimis oculoꝝ dicēs. Idcirco ego plorās ⁊ ocul⁹ me⁹ deducēs aquas ⁊c. In ſcđo v̄o oñdit ꝙ nō pōt deum placare geſtib⁹ manuū aut ſignis deuotiōis quocūq; dicēs. Expādit manus ſuas ſyon ⁊ nō ē qui ꝯſoleꝫ eā. ⁊ ſic lamētaꝫ ſup iplacabilitate diuīe iracūdie: cū eñ cōſueuiſſet al's ſibi deū placabilē inuenire. put pȝ in multiſ ſacre ſcripture locis. In tercia v̄o pte lamentādo ꝯfiteꝫ illud ꝓuenire ex rectitudine diuine iuſticie: de quo dicit iuſt⁹ ē dñs: q; os ei⁹ ad iracūdiā ꝓuocaui: ⁊ durat ps iſta p tres v̄ſiculos. In p̄mo eñ ꝯfiteꝫ deū nō fuiſſe iniuſtū in captiuitate quā inflixit iudeis a hierl'm exeuntib⁹: de quo dicē Iuuenes mei ⁊ virgines mee abierūt i captiuitatē. In ſcđo ꝯfiteꝫ ꝙ deus nō fuit iniuſt⁹ in fame quā inflixit remanētib⁹: de q̄ dicit. Vocaui amicos meos ⁊c. Sacerdotes mei ⁊ ſenes mei in vrbe ꝯſumpti ſunt ⁊c. In tercio ꝯfiteꝫ ꝙ nec fuit iniuſt⁹ i morte ⁊ gladio: q̄ inflixit oīb⁹ tā iſtis q̄ illis: de q̄ dicit. Vide dñe q̄m tribulor. ⁊ ſequiꝫ. Foris interficit gladi⁹ ⁊ domi mors. In quarta v̄o pte ⁊ vltima lamentādo ꝯſolaꝫ dulcoreȝ diuine clemēcie ⁊ remediū ꝯſolatiōis future: ⁊ ꝯtineꝫ ps illa in duob⁹ v̄ſiculis vltimis. In p̄mo nāq; aperit inimicoꝝ incōpaſſionē reſpectu ſui: ⁊ p̄uidebat ſibi diuinā cōſolationē ex aduerſarioꝝ afflictione futura: de q̄ dicit. Audierūt q; ingemiſco ⁊c. ⁊ ſequiꝫ. Adduxiſti. i. adduces. Diē cōſolatiōis ⁊ fiēt ſiles mihi. In ſcđo v̄o petit futurā punitionē ſup inimicos ex demeritis eoꝝ ad ſuā futurā cōſolationē de q̄ dicit. Ingrediatur oē malū eoꝝ corā te ⁊ deuindemia eos ſicut vindemiaſti me.

In capitulo. ij. Quomodo obtexit me. Additio.

In hoc capitulo ꝓpheta lamentaꝫ deſtructiones totius terre iſrl' ⁊ totius regni: ⁊ diuidiꝫ in quatuor partes. p̄mo nāq; lamentando loquiꝫ ad ſeip̄m: ſcđo v̄o lamētādo dirigit ſermonem ſuū ad terrā iſrl' ⁊ ad ip̄m regnū: ibi. Cui ꝯpabo te. tercio dat ſup h ſalubre ꝯſiliū: ibi. Clamauit cor ei⁹ ad dñm. quarto texit deuotū oraculū ad deū: ibi. Vide dñe. Prima ps in qua lamētaꝫ loquendo ad ſe diuidiꝫ in duodecim ptes ſm. xij. infelicitates que venerūt ſup regnū illud oppoſitas duodecim excellētijs q̄s p̄us habuerat. Excellit nāq; illud regnū alia regna. p̄mo in ſolenitate honoris. vñ Deu. xxviij. Faciet te dñs de⁹ tu⁹ excelſiorē cūctis gentib⁹ terre. ⁊ ibidē. Eris ſemp ſupra ⁊ nō ſubter: ſup h ergo in p̄ v̄ſiculo lamētaꝫ dicēs. Quō obtexit caligine. ſ. tribulatiōis. Filiā ſyō i. totā terrā ⁊ regnū. ⁊ ſequiꝫ. Proiecit de celo in terrā inclytā iſrl'. Scđo v̄o excellerat regna alia q̄ntū ad nobilitatē ⁊ dignitatem p̄ncipū: q; ſtirps dauid q̄ regnabat in iſrl' fuit ſanctiſſima. ſup q̄ in ſcđo v̄ſu lamētaꝫ ꝓpheta dicēs. Precipitauit dñs nec pepercit. ſequiꝫ. Polluit regnū ⁊ p̄ncipes ei⁹. Tercio v̄o excellerat q̄ntum ad robur militū ⁊ robur pugnatoꝝ: vñ fuerat regnū fortiſſimū ſic cornu ſup q̄ lamentaꝫ ꝓpheta in v̄ſu tercio dicēs. Cōfregit in ira furoris ſui oē cornu iſrl'. Quarto v̄o excellerat q̄ntū ad venuſtatem arboꝝ ⁊ pulcritudinē terre naſcentiū: vñ erat terra nemoroſa: ad videndū pulcerrima: ſup quo lamētaꝫ ꝓpheta in q̄rto v̄ſu dicēs Tetēdit arcū ſuū q̄ſi inimic⁹ occidit oē qđ pulcerrimū erat viſu. Quinto excellerat q̄ntū ad vrbes munitas ⁊ mltiplex fortalicū qđ erat in toto regno iſrl' ⁊ in multis locis terre ꝓmiſſiōis: vt patet ex libris paralip. ⁊ regū. ſup quo in v̄ſu q̄nto lamētaꝫ dicens Fact⁹ eſt dñs velut inimic⁹ p̄cipitauit iſrl'. Precipitauit oīa menia ei⁹: diſſipauit munitiōes ei⁹. Sexto excellerat q̄ntū ad locuȝ ſacrū ⁊ dei tabernaculū qđ fuerat in ipſo regno: aliq̄n in ſylo: aliq̄n in maſphat: ⁊ demū in hierl'm: ſup quo in ſexto v̄ſu lamentaꝫ dicēs. Et diſſipauit quaſi hortū tētoriū ſuū: demolit⁹ ē tabernaculū ſuū. Septimo v̄o excellerat q̄ntū ad dei altare ⁊ mltiplex ſacrificiū: p qđ filij iſrl' ex p̄cepto diuino pri⁹ habuerāt ſacrificare: ſup quo lamētaꝫ in v̄ſu ſeptimo dicēs. Repulit dñs altare ſuuȝ: maledixit ſanctificatiōi ſue. Octauo excellerat q̄ntū ad vrbē p̄ncipalē q̄ erat metropolis ⁊ regni ſoliū: q̄ quidē ciuitas erat valde notabilis in muris ⁊ munitiōib⁹: ſup q̄ lamentaꝫ in octauo v̄ſu dicēs. Cogitauit dñs diſſipare muꝝ filie ſyō: ſequiꝫ. Luxitq; antemurale: ⁊ mur⁹ ei⁹ pit diſſipat⁹ ē. Nono excellerat q̄ntū ad cētū hoīuȝ ſapīa diuina ex ꝓphetia p̄ditū: nullū eñ aliud regnum receperat legē dei: aut habuerat ꝓphetas dei viſiones videntes ſup q̄ lamētaꝫ in nono v̄ſu dicēs. Defixe ſūt in terra porte ei⁹: q; in portis ſedebāt iudices ⁊ legis doctores Deu. xvij. ca. ⁊ ſequitur. Reges ei⁹ ⁊ p̄ncipes ei⁹ inter gētes. Nō ē lex nec ꝓphete. Decimo excellerat q̄ntū ad ppl'm honore ⁊ reuerētia dignū: quia in nullo regno erant tales ſenes aut tales virgines in vtroq; ſexu: ⁊ quo ad ſanctitatem ⁊ omnem virtutem: ⁊ quo ad alias conditiones alias cōditiōes reuerētia dignas: ſup quo lamētaꝫ in decio v̄ſu dicēs. Sederūt in terra cōticuerūt ſenes: abiecerūt in terra capita ſua virgines iuda. Vndecimo v̄o excellerat q̄ntū ad numeꝝ puuloꝝ ⁊ multitudinē infantiū: q; de⁹ multiplicabat ſemē filioꝝ iſrl' pl⁹ q̄ aliaꝝ nationū: vñ in egypto fuerūt ſatis in breui tpe multiplicati: ſup h v̄o ꝓpha in v̄ſu vndecimo lamētaꝫ plorās defectionē paruuloꝝ ⁊ lactentiū dicēs. Defecerūt p̄ lachrymis oculi mei. ſequiꝫ. Cū deficeret paruul⁹ ⁊ lactēs i plateis oppidi. Duodecimo v̄o acceſſerat cetera regna i abūdātia victualiū: ⁊ h q̄ntū ad vitā diuturnā: vñ nō abbreuiabāꝫ hoīes paſſim in pueritia aut adoleſcētia: ſȝ puenieabāt ad pfectā etatē ⁊ erat vna bñdictio inter filios iſrl' q̄ videbāt filios filioꝝ ſuoꝝ. ſup quo lamētaꝫ ꝓpheta v̄ſu. xij. dicēs. Matrib⁹ ſuis dixerūt. vbi ē vinū ⁊ triticum. ſequiꝫ. Cū exalarēt aīas in ſinu matꝝ ſuaꝝ. Deinde ſequiꝫ pars ſcđa principalis in qua ꝓpheta lamentū ſuū dirigit ad terrā iſrl': ⁊ ad regnū: ad alloquēdū ip̄m: ac ponēdo p̄e oculis q̄nq;: ⁊ h ps iſta ꝯtinet q̄nq; v̄ſus. Primo nāq; p̄e oculis ponit ip̄i regno vt ꝯſideret magnitudineȝ ſue pene ⁊ ſue miſerie ⁊ h in v̄ſu. xij. dicens. Cui ꝯpabo te. vel cui aſſimilabo te filia hierl'm magna ē velut mare ꝯtritio tua: quis medebiꝫ tui. Scđo ponit p̄e oculis ⁊ ſibi ingerit origineȝ ſue culpe ⁊ ſue malicie q̄ origo fuerat ex h ꝙ ꝓphete nō aperuerūt filijs iſrl' ſuā iniq̄tate vt eos ad penitētiā ꝓuocarēt: ⁊ h facit in v̄ſiculo. xiiij. dicens. Prophete tui viderūt tibi falſa. Tercio v̄o ponit p̄ oculis incōpaſſionē tocī⁹ vicinie ⁊ gentiū ꝓpinquaꝝ: hec eſt eñ vna magna cā doloris exiſti in miſeria dū nō inuenit aliquē qui ſibi ꝯpatiaꝫ ⁊ h facit in v̄ſu. xv. dicēs. Plauſerūt ſup te manib⁹ ſuis oēs trāſeūtes p viā

ſibilauerũt ⁊ mouerũt capita ſua. Quarto ỽo ponit p̄e oculis
⁊ ſibi ingerit exultationẽ ⁊ gaudiũ gentis aduerſarie ⁊ natiõis
ſibi inimice: q̄ ẽ magna cã doloris. dñ. ſ. aliq̄s inimicũ videt in gau
dio: ⁊ h̄ facit in ỽſu. xvi. dicẽs. Aperuerũt ſuꝑ te os ſuũ oẽs ini/
mici tui ⁊ dixerũt. Deuorabimꝰ. En: iſte ẽ dies quẽ expectabamꝰ.
Quinto ponit p̄e oculis ⁊ ingerit hoc nõ ẽe factũ a caſu: imo ſʒ
ꝓfinitionẽ iuſte dei ſn̄ie ⁊ h̄ in ỽſu. xij. dicẽs. Fecit dñs q̄ cogita/
uit: cõpleuit ſermonẽ ſuũ quẽ p̄cepat a diebꝰ antiquis. Deinde
ſequit̾ tercia ps in qua ꝓpha pꝰ lamentũ dat ſalutare remediũ
⁊ ſalubre cõſiliũ: docet.n. recurrere ad deũ p ſe. Docet eñ p̄mo
orare ⁊ clamare. ſcd̄o plorare: tercio plorãdo ꝑſeuerare. q̄rto i oro
ne etiã in nocte vigilare: q̄nto cor ſuũ humiliare ⁊ ſicut aquã effun
dere. ſexto deuotionẽ manuũ ⁊ aliis geſtibꝰ ipm placare: ⁊ h̄ fa/
cit in duobꝰ ỽſibꝰ. ſ. xviij. ⁊ xix. ꝓ p̄mo nãq̄ dicit. Clamauit cor
eoꝝ ad dominũ. ꝓ ſcd̄o dicit. Deduc q̄ſi torrentẽ lachrimas.
Pro tercio dicit. Non des requiem. pro quarto. Conſurge ⁊ lau
da in nocte. ꝓ q̄nto. Effũde ſicut aquã cor tuũ. ꝓ ſexto. Leua ad
eũ manꝰ tuas. Deinde ſequit̾ ps q̄rta in qua ꝓpha põit oronis
termi: ⁊ texit oraculũ deuotũ ad deũ. monuit.n. filios iſrl̾ ſicut de/
ſolatos ad deũ oradũ: ⁊ ibi ponit orationẽ quã facere debẽt di/
cẽdo. Vide dñe ⁊ cõſidera. eſt aũt iſta oro ſume ꝓuocatiua diui/
ne miſericordie ⁊ tres ꝯtinet ỽſus. ſ. xx. xxi. ⁊ xxij. Nitit̾.n. ꝓuoca
re dei miſcõias allegãdo ſuã magnificẽtiã: ⁊ vilitatẽ ꝓpriã: ⁊ h̄
in p̄ncipio ỽſus. xx. dicẽs. Vide dñe ⁊ cõſidera quẽ vindemiaue
ris ita. q. d. nõ decet tuã magnificentiã ⁊ excellẽtiã ꝑſequi me ſic
vilẽ ⁊ impotentẽ. Scd̄o ỽo allegãdo infelicitatẽ multã iã ꝑpeſſã
q̄ʒ ps in h̄ ꝙ mr̄ iã comedit filios: ⁊ ꝙ ꝓpheta ⁊ ſacerdos occiſi
ſũt i ſãctuario: ⁊ ꝙ nulli etati pepcit gladiꝰ ⁊ h̄ facit ab ipo loco.
Ergo ne comedẽt mulieres fructũ ſuũ: vſq̄ in finẽ totꝰ ỽſus. xx.
⁊ deinceps in ỽſu. xxi. Tercio ỽo allegãdo hoſtiũ aduerſarioꝝ
immanitatẽ ⁊ maliciã vt magis deꝰ cõpatiat̾. ⁊ h̄ facit in. xxij. ỽſi
culo: ibi. Vocaſti q̄ſi ad diẽ ſolẽnẽ q̄ terrerẽt me de circuitu ⁊c. ⁊
ſic finit̾ lamẽtatio ſcd̄a. Circa quã ꝯſiderãdũ ẽ ſʒ p̄dictũ magr̄m
ꝙ lʒ h̄ fiat mẽtio de ciuitate hierl̄m: tñ oĩa q̄ in h̄ caplo ꝯtinet̾ re
ferenda ſunt ad deplorationẽ totꝰ regni iſrl̾ in cõi ita ꝙ oĩa q̄ di
cũtur ꝺ hierl̄m dicũtur ꝺ ea: in q̄ntũ erat ps p̄ncipalis vel metro/
polis regni. Et iõ in iſta lamẽtatiõe fit mẽtio de terra iſrl̾ ⁊ ꝺ ſpe/
cioſis iacob: ⁊ de filiabꝰ hierl̄m. ſ. de ciuitatibꝰ regni: q̄ erãt ſic fi/
lie: ⁊ hierl̄m ſicut mater. In ca. iij. Ego vir vidẽs. Additio.

IN hoc caplo ẽ tercia lamẽtatio: vbi ꝓpha poſtq̄ deplo/
rauit deſtructionẽ hierl̄m q̄ erat ſoliũ regni in p̄ ca. ⁊ dein
de deſtructionẽ totꝰ regni iſrl̾ in ſcd̄o ca. nunc in tercio incipit la/
mẽtari afflictionẽ ſui ipius in carcere poſiti ⁊ i lacu ꝯſtituti: ſicut
fuit Hiere. xx. ⁊ xxviij. Vel potꝰ ⁊ magis ꝓprie ad lrãm deplorat
paſſionẽ chriſti: cuiꝰ memoria h̄ introducit̾: eo ꝙ ſicut int̾ oĩa me/
moria q̄ in hierl̄m fuerũt acta: fuit ſummũ paſſio chriſti: ſic inter
oĩa pctã q̄ fuerũt in hierl̄m materiali ꝯmiſſa: ꝓp q̄ irreparabiliter
fuit deſtructa: occiſio chriſti ſummũ tenet locũ. Vñ in fine hꝰ ter/
cie lamentatiõis ꝯcludit punitionẽ iudeoꝝ finalẽ: q̄ ẽt hodie du/
rat dicens in fine. Perſequeris in furore ⁊c. quãq̄dẽ paſſionẽ i ꝑ
ſona chriſti deplorat in multis ỽſiculis. In p̄mo.n. lamẽtatur ꝺ
ſua expoliatiõe qua exuerũt eũ veſtimẽta ſua ⁊ nudauerũt ſic pau
perẽ: vñ incipit. Ego vir vidẽs pauptatẽ meã. ſcd̄o ỽo lamẽtat̾ ꝺ
ſua captione ⁊ alligatione q̄ fuit facta nocte cohorte ⁊ tribunis:
vñ ſubdit. Me minauit ⁊ adduxit in tenebris ⁊ non in lucẽ. Ter
cio ỽo lamẽtat̾ de ſua vexatiõe: qua p totam noctẽ in domo cay/
phe ⁊ anne fuit a iudeis vexatꝰ: vñ ſubdit. Tñ in me ỽtit ⁊ ꝯuer
tit manũ ſuã. ſubdit ẽt. Vetuſtã fecit pellẽ meã edificauit in gyro
meo: in tenebroſis collocauit me. Quarto lamentat̾ de ſua ꝯdã/
natiõe qua fuit cõdãnatꝰ in cruce: vñ ſubdit. Circũedificauit ad/
uerſum me vt nõ egrediar. aggrauauit cõpedẽ meũ. Quinto ỽo
lamẽtat̾ de ſua acclamatiõe qua clamauit in cruce: ⁊ abſq̄ exau/
ditiõe vt videbat̾ cũ ſubdit. Sʒ ⁊ cũ clamauero ⁊ rogauero ex/
cludet orationẽ meã: ꝯcluſit vias meas lapidibꝰ quadris. Sexto
lamẽtat̾ ꝺ ſua illuſiõe ⁊ blaſphematiõe de qua ſcriptũ ẽ. Preter
eũtes blaſphemabãt eũ mouẽtes capita ſua: ⁊ hoc facit cũ ſub
dit. Vrſus inſidiãs factꝰ ẽ mihi: poſuit me quaſi ſignũ ad ſagittã
factꝰ ſum in deriſum oĩ ꝓplo: cãticũ eoꝝ tota die. Septimo lamẽ
tat̾ de ſua cibatiõe ⁊ potatione ex vino mirrhato ⁊ mixto cũ felle:
vas.n. fuit ei impoſitũ plenũ aceto: ⁊ hoc facit cũ ait. Repleuit me
amaritudinibꝰ: inebriauit me abſinthio: recordare abſinthij mei
⁊ fellis. Octauo lamẽtat̾ de ſua ſolitudine in cruce ⁊ oĩuꝫ deſer/
tione excepto latrone: de cuius conuerſione agit cum dicit. Memoria
memor ero: ⁊ tabeſcet i me aĩa mea: ⁊ ſequit̾ ỽbũ chriſti ad latronẽ. No/
ui diluculo: multa ẽ fides tua. ⁊ ſubdit̾ ỽbũ latronis. Pars mea dñe ꝓ/
pterea expectabo eũ. Nono lamẽtat̾ de multiplici collaphizatiõe cũ ait.
Dabit percutiẽti ſe maxillã: ſaturabit̾ opprobriis. Decimo lamẽtat̾ de la
chrimaꝝ effuſione in cruce de qua dicit aplˢ ad hebreos. v. ꝙ cũ lachry
mis ⁊ clamore valido p̄ces obtulit deo: ⁊ hoc facit cũ ſubdit. Oculꝰ me
us afflictꝰ ẽ. ⁊ ſequit̾. Diuiſiones aquaꝝ deduxerũt oculi mei. Vndecio
lamẽtat̾ de morte ⁊ ſepultura ⁊ lapidis obuolutiõe ad oſtiũ monumẽti
cũ ait. Venatiõe ceperũt me q̄ſi auẽ: lapſa ẽ in lacũ vita mea: ⁊ poſuerũt
lapidẽ ſuꝑ me. Duodecimo lamẽtat̾ de mulieꝝ fletu ⁊ vlulatiõe: vñ ait.
Inundauerũt aque ſuꝑ caput meũ. Terciodecimo ỽo agit de ſua deſcẽ
ſione ad lymbũ cũ dicit. Inuocaui nomẽ tuũ ꝺ lacu nouiſſimo. vocẽ meã
audiſti. Quartodecimo agit de ſua reſurrectiõe: ibi. Appropinquaſti in
die q̄n inuocaui te. iudicaſti dñe cauſã aĩe mee. Quintodecimo agit de
iudeoꝝ malicioſa machinatiõe: qua pꝰ reſurrectionẽ dederũt pecuniam
militibꝰ: vt dicerẽt ꝙ diſcipuli eiꝰ ipſis dormiẽtibꝰ fuerũt eiꝰ corpꝰ furati
⁊ iõ ſubdit. Vidiſti dñe iniquitatẽ illoꝝ labia inſurgẽtiũ ⁊ meditatiões
aduerſum me. Decimoſexto ỽo ⁊ vltimo agit de ꝯgrua iudeoꝝ punitiõe
ꝓpter illud pctm̄: ⁊ eoꝝ deſtructiõe ⁊ ꝑſecutiõe quã hodie patiũt̾: vnde
ſubdit in fine lamẽtatiõis. Perſequeris in furore ⁊ ꝯteres eos ſub celis
dñe. In hoc lamẽtatio tercia finitur.

In quarto capitulo. Quomodo obſcuratum. Additio.

SEquit̾ quarta lamẽtatio que incipit. Quõ obſcuratus ẽ auꝝ. vbi
poſtq̄ ꝓpheta deplorauit deſtructionẽ hierl̄ꝫ q̄ caput erat regni
nũc deplorat deſtructionẽ tẽpli ⁊ cultꝰ diuini ⁊ ſanctuarij. Eſt tñ notan
dũ ꝙ lʒ in qualibet lamẽtatiõe tangat̾ aliq̄d de deſtructiõe iſtoꝝ q̄tuor:
tñ p̄ncipaliter intẽdit p̄ria lamẽtatio ꝺ p̄mo. ⁊ ſcd̄a de ſcd̄o: ⁊ ſic de aliis
Diuidit̾ ergo h̄ lamẽtatio in tres ptes p̄ncipales. Primo nãq̄ ꝓpheta
deplorat tẽpli ⁊ cultꝰ diuini deſolationẽ. ſcd̄o ỽo infert deſolatiõis cau/
ſam: ⁊ inquirit ⁊ inueſtigat rõnes in ỽſu. xij. q̄ incipit. Nõ crediderunt re
ges terre. Tercio ỽo cũ gaudio p̄dicit ⁊ aſpicit futurã ꝯſolationẽ in ỽſu
xxi. q̄ incipit. Gaude ⁊ letare. Prima aũt ps in qua deplorat ꝓpha de
ſtructionẽ tẽpli diuidit̾ in q̄tuor ptes ſʒ q̄tuor q̄ ꝯſiderãda ſũt circa tem
plũ. Põt.n. p̄mo ꝯſiderari eiꝰ apparatꝰ q̄ veſtiebat̾. Nam. iij. Reg. vij. dr̄
ꝙ nihil erat in tẽplo qđ nõ tegeret̾ auro: vbi ẽt lapides ſaltẽ in rõnali ⁊
veſtibꝰ ſacerdotũ. Nũc apparatũ deplorat ꝓpha in p̄ ỽſu dicẽs. Quõ
obſcuratũ ẽ auꝝ ⁊ mutatꝰ ẽ color optimꝰ. ſcd̄o ỽo põt ꝯſiderari circa tẽ/
plũ comitatꝰ ⁊ cetꝰ q̄ ingrediebãt̾ ipm: ⁊ p q̄s frequẽtabat̾. Nã ingredie
bãt̾ ipm inclyti hoĩes: q̄s deplorat in ſcd̄o ỽſu ꝓpheta dicẽs. Filij ſyõ
inclyti ⁊ amicti auro puro al's p̄mo. Ingrediebant̾ ipm pie ac deuote
mulieres: ſuꝑ q̄bꝰ deplorat in tercio ỽſu ꝓpha: q̄ verſe ſũt a ſilitudine
lamiaꝝ q̄ filios lactãt in ſilitudinẽ crudeliũ ſtruthionũ: q̄ mulieres ꝺ hie
ruſalẽ leguntur comediſſe filios ſuos tpe obſidionis: vñ ſubdit. Sʒ ⁊ la
mie nudauerũt mãmas ſuas. Ingrediebãtur etiã pueri ⁊ infãtes quoſ
deplorat in quarto ỽſu dicẽs. Adheſit lingua lactẽtis ad palatũ eiꝰ in
ſiti. Ingrediebãtur etiã delicioſi iuuenes ⁊ adoleſcẽtes q̄s deplorat in
q̄nto ỽſu dicẽs. Qui veſcebãtur voluptuoſe interierũt in viis. Ingre/
diebãt̾ q̄nq̄ diuerſi ſtatꝰ hoĩes ⁊ ꝯditiõis: quos oẽs ſub vna clauſula
generali p ꝯparatiõẽ ad deſtructionẽ ſodomoꝝ ꝓpheta deplorat i ſexto
ỽſu dicẽs. Et maior effecta eſt iniq̄tas ꝓpli mei pctõ ſodomoꝝ. Tercio
põt ꝯſiderari circa tẽplũ nazareoꝝ ritꝰ ⁊ celibatus quo oblectabat̾. qui
quidẽ nazarei deſcribũt̾ in priſtina dignitate in ỽſu ſeptimo q̄ incipit.
Cãdidiores nazarei eiꝰ niue: quos deplorat in ỽſu octauo qui incipit.
Denigrata ẽ ſuꝑ carbones. Deinde ỽo ꝯcludit̾ ex p̄dicta calamitate q̄
dã generalis ſnĩa in nono ỽſu. Meliꝰ fuit occiſis gladio q̄ꝫ interfectis
fame. Deinde ỽo illa ſnĩa approbat̾ ex facti euidẽtia ⁊ p locũ a mino/
ri in. x. verſu. Manꝰ mulierũ miſericordiũ coxerũt filios ſuos. Ex q̄ intẽ
dit ꝓpheta ꝓbare ꝙ meliꝰ fuit occiſis gladio q̄ꝫ interfecti fame. Quar/
to ỽo põt ꝯſiderari circa tẽplũ ꝯſtructura ⁊ totꝰ fabrice ſtatꝰ: q̄ in ſubli
me erigebat̾: cuiꝰ ꝯbuſtionẽ ⁊ deſtructionẽ vſq̄ ad fundamenta deplo
rat in. xi. ỽſu dicẽs. Cõpleuit dñs furorẽ ſuũ ſuccẽdit ignẽ in ſyon ⁊ de/
uorauit fundamẽta eiꝰ: ⁊ ſic finit̾ p̄ma ps p̄ncipalis quarte lamẽtatio/
nis. Eſt aũt ſciẽdũ ꝙ lʒ aliqualit̾ poſſit exponi ꝙ in iſta lamẽtatiõe p̄/
dictũ ẽ de cõbuſtione tẽpli q̄ facta ẽ p chaldeos et p nabuzardã p̄ncipẽ
militie nabuchodonoſor impãte: magis tñ clare et lrãliter expõi hʒ ꝺ
deſtructione facta p romanos ſub Tito et Veſpaſiano: q̄ in obſidione
romanoꝝ legũtur mulieres miſericordes coxiſſe filios ſuos et hoĩes ex/
tabuiſſe p̄e fame et cetera que hic dicũt̾: q̄ tñ nõ legũt̾ facta in obſidio/
ne hierl̄m p chaldeos. Deinde ſequit̾ ps ſcd̄a p̄ncipalis in qua ꝓpha
inueſtigat et narrat deſolatiõis tẽpli cãm et rõnes: q̄ incipit ỽſu. xij. Nõ
crediderũt reges terre, vbi ꝓpheta oñdit hãc deſolationẽ anteq̄ fieret

fuiſſe vniuerſis gentib⁹ incredibile: et hoc v̄ſu.xij. ait. Non crediderunt vniuerſi habitatores orbis: q̄m īgrederef hoſtis p portas hierl̄m. Scdo vero oſtēdit eādē deſolationē poſtmodū viſa3 eiſdē gentib⁹ iuſtā ꝛ rō/nabilē ꝑpter tres cauſas. Prima effuſio ſanguinis innocētis ꝛ iuſti: q: ſacerdotes ꝛ falſi ꝓphete interfecerūt zachariā eſaia3 ꝛ multos alios ꝓphetas iſtī: ꝛ hāc cauſa3 hieremias deſcribit in v̄ſu.xiij. q̄ incipit Propt̄ pctā ꝓphetaꝝ ꝛ iniquitates ſacerdotū. ꝛ in v̄ſu.xiiij. qui incipit. Errauerūt ceci polluti ſunt ſanguine. ꝑ quā cauſam introducit clamorē oīu3 gētiū ꝛ nationū ꝯ habitatores hierl̄m in v̄ſu.xv. Recedite polluti. clamauerūt eis recedite ꝛc̄. Et in v̄ſu.xvi. Facies dn̄i diuiſit eos. Scda v̄o cā q̄re rōnabilis fuit tēpli deſolatio fuit ꝓſtolatio alteri⁹ auxilij q̄: dū cū. n. nabuchodonoſoꝛ obſideret ciuitatē ſedechias ꝛ ppl̄s ad auxilium dn̄i debuiſſent recurriſſe ꝛ potius recurrerūt ad auxiliū regis pharaonis: ꝓpt̄ qd̄ dn̄s tradidit eos in manu nabucho. qui templū deſtruxit. ꝛ hmōi cā tangit in v̄ſu.xvij. qui incipit. Cū adhuc ſubſiſterem⁹ defecerūt oculi noſtri ad auxiliū noſtrū vanū: cū reſpiceremus attenti ad gentē que ſaluare nos nō poterat. In v̄ſu.xviij. deſcribit qualiter ipſis ſic ꝓſtolātib⁹: egyptijs nō venientibus: finis venit obſidionis eoꝝ ꝛ capti ſūt. vn̄ incipit verſus ille. Lubricauerūt veſtigia noſtra. In verſu vero. xix. oſtenditur q̄ nec potuerunt fugientes de ciuitate peruenire vſq̄ in egyptu3: vnde ſubdit. Velociores fuerūt perſecutores noſtri aquilis celi. Tercia v̄o cauſa deſolationis templi fuit mors ꝛ interfectio hieſu chriſti que tangitur in verſu.xx. qui incipit. Spūs oris noſtri chriſtus dn̄s captus eſt in peccatis noſtris. Quis eīm aliqui iudeoꝝ intelligūt hunc verſiculum de ioſia qui interfectus eſt a pharaone nechao. alij vero de ſedechia qui egreſſus de ciuitate voluit fugere in egyptum: quem perſecutus eſt chaldeorū exercitus ꝛ cōprehendit in deſerto hiericho: tamen non poteſt intelligi ad l'ram de illis: cum quilibet iſtoꝝ captus fuit in peccatis ſuis. Ioſias quidē: quia non obediuit vero ꝓphete ex ore dn̄i: vt dicitur in libro Eſdre. Sedechias autem: q: non obediuit verbis Hieremie: nec ſeruauit iuramentū quo ſe aſtrinxerat cum rege chaldeoꝝ. Et idcirco dicitur l'raliter non poſſe iſta intelligi niſi de dn̄o hieſu chriſto: vnde que dicuntur a. xij. verſu: ꝛ deinceps habent referri ad mortem eius in quam conſpirauerūt ſc3 ſacerdotes ꝛ ꝓphete: hoc eſt legis doctores ꝛ ſcribe. vnde etiam de iudeis verificatur poſt mortem chriſti prefatus verſus qui dicit. Facies dn̄i diuiſit eos: non addet vt reſpiciat eos. Poſt captiuitatem eīm chaldeoꝝ deus reſpexit eos ꝛ in terra3 ſuā reduxit: ſed poſt mortem chriſti deſpexit eos: ſicut eſt hodie. Item ſi bene attendantur predicta verba. ſ. Spiritus oris noſtri chriſtus: proprie intelligūtur de chriſto: qui ſm̄ diuinam naturā inſpirauit in faciem primi hominis ſpiraculum vite Gene. capl'o. ij. quod pertinet ad eſſe nature hominis. De ipſo ēt legitur Io. cap. xx. Inſufflauit in eos dicens. Accipite ſpiritū ſanctū quod pertinet ad eſſe gratie: ꝛ ſic ſ3 predictas conſiderationes proprie dicitur de chriſto deo ꝛ homine. Spiritus oris noſtri. non autem de aliquo alio puro homine. Item qd̄ ſequitur. Gaude ꝛ letare filia edom. ꝓprie videtur intelligendum de illa idumea que eſt ſynagoga iudeorum ꝓcurantium mortem chriſti: put fuit declaratū in additione ſupra eſaiā xxxiij. de illa eīm poteſt intelligi qd̄ in l'ra dicitur. Que habitas in terra hus ꝛc̄. hus eīm interpretatur conſilium. vnde de iſta idumea dicitur ſupra Eſaie. xxxiiij. capi. q̄ conſilium iniuit contra chriſtu3. Si eīm in hoc loco idumea intelligeretur de illa que deſcendit ab eſau ſm̄ carnē: ꝛ hus de illa natione que deſcendit a nachor: ſic falſum eſſet dicere q̄ idumea habitabat in terra hus: nam idumea ꝛ hus ſunt diuerſe nationes in diuerſis regionibus habitantes. Deinde ſequit̄ tercia pars ꝛ vltima iſtius lamentationis in qua ꝓpheta aſpicit ꝛ predicit futuram cōſolationem de cōuerſione iudeoꝝ poſtq̄ introibit plenitudo. vel de reditu eoꝝ de captiuitate babylonica. Et primo ironice loquitur contra natiōes vicinas ꝛ idumeos dicens: verſu. xxi. Gaude ꝛ letare filia edom que habitas in terra hus. quod intelligitur per antiphraſim ꝛ quādam ironiā Secūdo vero conſolatur iudeos: vel de regreſſiōe de captiuitate babylonis: vel potius ꝛ l'ralius de cōuerſione eorum ad fidem hieſu chriſti: que erit in fine ſeculi: ꝛ hoc in verſu. xxij. ꝛ vlti. Completa eſt iniquitas tua filia ſyon: nō addet vltra vt tranſmigret te. Conſtat eīm q̄ ad l'ra3 hoc intelligi non poteſt de captiuitate babylonica. Iudei eīm de hac reuerſi captiuati ſunt per romanos ꝛ trāſmigrati ꝛ diſperſi: ꝛ ꝓpter hoc referenda ſunt hec ad finē ſeculi ſicut dictū eſt. Et in hoc lamentatio q̄rta finit.

In ca. v. Recordare. Additio.

v Primo ſequitur oratio hieremie ꝓphete ꝓ populo trāſmigrato ꝛ diuiditur in octo partes principales. In prima nāq̄ ad modum bene orantis ꝛ deuote: inuocat ad ſe ꝛ excitat diuinam miſeratiōe3 ꝛ pietatem dicens. Recordare dn̄e quid acciderit nobis. Scdo vero narrat ꝛ referat ſuam vilitatē ꝛ infelicitatē ꝛ afflictione3: ꝛ q̄ntum ad amiſſionē poſſeſſionū dicens. Hereditas noſtra verſa eſt ad extraneos: ꝛ quo ad amiſſionē amicoꝝ ſubdens. Pupilli facti ſum⁹ abſq̄ patre. ꝛ q̄ ad amiſſionē cibariorū addēs. Aquā noſtrā pecunia bibimus: ꝛ quo ad amiſſionem libertatis ſubdēs Ceruicibus noſtris minabimur: ꝛ quo ad parētes ſubdēs. Patres noſtri peccauerūt ꝛ nō ſunt. ꝛ quo ad amiſſionē poteſtatis ꝛ auctoritatis ſubdēs. Serui dn̄ati ſunt noſtri. ꝛ quo ad amiſſionē pacis ꝛ ſecuritatis addēs. In manibus noſtris. ꝛ q̄ ad amiſſionē pulchritudinis ꝛ ſanitatis ꝯcludēs. Pellis noſtra quaſi clibanus exuſta eſt. Tercio vero recitat aduerſarioꝝ multiplicem iniquitatem ꝛ abuſionem: qua abuſi ſunt in captiuitate: vt ex hoc deus magis ad miſericordiam ꝓuocaretur. ꝛ hoc facit ibi. Mulieres in ſyon humiliauerunt: ꝛ virgines in ciuitatibus iuda. deinde vero maliciam ꝛ crudelitatem ſubdēs. Principes manu ſuſpenſi ſunt facies ſenum non erubuerunt. deinde vero ipſorū nequiciā ꝛ feditatē ſubdēs. Adoleſcētib⁹ impudice abuſi ſūt. Quarto vero ꝓpheta deplorat priſtinā dignitatē ꝛ priſtinā cōſolationē: quia ꝛ defecit ſapiētia ꝛ ſcientia: leticia ꝛ excellētia que ꝯſueuerāt eſſe in hierl̄m: q̄ntum ad ſapientia3 dicit. Senes defecerūt de portis: q̄ntum ad leticiam ſubdit. Iuuenes de choro pſallentiū: q̄ntū ad excellentiam cōcludit. Cecidit corona capitis noſtri. Quinto vero ꝓpheta explicat ſuā iniquitatē ꝛ cōfitetur iuſtam punitiōe3: ibi. Ve nob q: peccauim⁹: ꝓpterea meſtū fcm̄ ē cor noſtrū. Sexto vero laudat ꝛ predicat diuinā durationē: ibi. Tu autem dn̄e in eternū permanebis. Septimo vero implorat dei benignitatem ꝛ petit ſui reditus ꝛ ſue conuerſionis accelerationem reditus quidem vel ꝯ babylonica captiuitate in hieruſalem: vel potius ꝛ melius de incredulitate ad hieſu chriſti fidem ꝛ hoc facit ibi. Quare imperpetuum obliuiſceris noſtri. Sequitur. Conuerte nos dn̄e ad te ꝛ cōuertemur. Octauo ꝛ vltimo intuetur ꝛ cernit diuinam ſeueritatem: et per cōſequens aliqualem dilationem exauditionis de hoc q̄ petit ita celeriter impleri cōcludens Sed ꝓijciens repuliſti nos: iratus es contra nos vehementer. ꝛ in hoc treni hieremie finiunt.

Expliciunt additiones Pauli epiſcopi Burgeñ. ſuper librū Trenorum Hieremie.